

د بدلون كړبڼه

په كندهار كې ۸۸ ورځې (88Days To Kandahar) كتاب په ۲۰۰۱ م كال په اسلام اباد كې د پاكستان او افغانستان لپاره د سي آي اي مسوول او پر افغانستان د امريكا د بريد پلانونكي رابرت ايل گرڼير ليكلى او بسم الله پښتونمل ژباړلى دى.

ليكوال : رابرت ايل گرڼير

ژباړونكى: بسم الله پښتون مل

Ketabton.com

لومړى خپرکى

پلان

۲۰۰۱/د سمپتمبر ۲۳

په داسې حال کې چې نه ویده وم نه پوره وینن له سر سره نژدې مې
ځورونکی رغ واورید څو شیبې وروسته په ځان پوه شوم د خوب په کوټه
کې د تړلو اوسپنیزو دروازو تر شا خوندي وم رغ د شپې د مهال له خوندي
تلیفون څخه راته ساعت ته مې وکتل پوه شوم چې څلور ساعته مخکې
ویده شوی وم.

له ځان سره مې وویل: د خدای لاره یې چې وخت کې څه غواړي؟
غورۍ مې اوچته کړه او په خپل رغ مې وویل: هلو!

راویښ مې کړې زویه؟ دا په ښکاره ډول د جورج ټینټ رغ و
زه د مشر له لوري له پاڅولو سره عادي وم خو زما ذهن د زویه لفظ
ونیوی، جورج تر ما دومره مشر نه و

نه مشره! زه همداسې غځیدلی وم اوس پورته کیدم.

هغه وویل: غور ونیسه کله چې زموږ خوندي تلیفوني خبرې پای ته
ورسیري، سبا سهار مور په کمپ ډیویډ کې غونډه لرو تر څو د افغانستان
د جگړې پر تگلاره بحث وکړو. څنگه یې پیل کړو؟ کوم اهداف په نښه
کړو؟ څنگه خپل اقدامات جاري وساتو؟ دفاعي مسوولین وايي هلته
هیڅ نظامي اهداف نشته مور د جگړې لپاره په خپله لومړنۍ هوايي
سروې کې ولیدل چې د القاعدې عرب جنگیالي چې مور یې اوس
(لفظ عرب) یو له څو کمپوزي، ل مور خالي کومې ډار کړو؟

دغو پوښتنو زه له تیرو دولسو ورځو راهیسې چې په نیویارک او واشنگټن کې بریدونه شوي و ځورولم، پداسې حال کې چې په افغانستان کې حالات ورځ تر بلې پیچلي کیدل په اسلام اباد کې د سي ای ای د څانګې د رییس په حیث زما دا مسوولیت و چې د پاکستان او د طالبانو تر واک لاندې د ۹۰ سلنه افغانستان په اړه استخباراتي معلومات راغونډ او چاري منظمي کړم، له دوو کلونو راهیسې زه د هغو نارینه او ښځو مسوول وم چې په سیمه کې په سوږو او غارونو ننوتل او له هغو څخه یې اسرار را ایستل.

ما هره شیبه د ستونزو پیژندلو ته وقف کړې وه له هند سره د کشمیر پر موضوع د پاکستان مخالفت، د پاکستان له لوري له ترهګروسره مرسته، د پاکستان له لوري د اټومي وسلې او لیري واټن ویشتونکو توغندو د جوړولو پلانونه، د پوځي واکمن جنرال مشرف کړنې او پلانونه، تر ټولو مهم د اسامه بن لادن تروریستي کړنې او له مذهبي طالبانو سره چې اوس یې ۹۰ سلنه افغانستان تر واک لاندې و د هغه اړیکي او خوندي پناه ځایونه. خو اوس د سپتمبر د یوولسمې تر پېښو وروسته زه پوهیدم چې له دې وروسته باید یواځې د ستونزو په اړه راپور ورنکړم بلکه په سیمه کې د سي ای ای د مشر په توګه باید ستونزې حل کړم.

د سپتمبر له یوولسمې تر څو ورځو پوري د ویرجینیا ایالت په لانګلي سیمه کې د سي ای ای مرکزي دفتر څاموش و د پټو معلومات د رسولو عادي بهیر ورو او بې سیکه شوی و او داسې ښکاریده چې امریکایي دیب(سي ای ای) خپل توازون له لاسه ورکړی. خو د جورج له ټلیفونه وروسته په څو ورځو کې دېب بیرته خپل عادي ژوند ته را وګرځید، او لانګلي زه په غوښتنو او پوښتنو په تکلیف کړم.

مور پر افغانستان د امریکا د برید له وپرونکي وړاندوینې سره مخ و زما دا گمان و چې گڼ امریکایي عسکر به په یوه پراخه او سخته سیمه کې پخپل ټول توان او غرور سره د یو لنډمهاله دښمن پر وړاندي عملیات کوي پداسي حال کې چې د دښمن خاص تعریف او اوږدمهالی پلان نشته او دا بالکل د افغان – شوروي د غمیزي حکم درلود.

خو ورځي وړاندي د سپتمبر پر ۱۹ مه، زما یو مامور لومړني داسي معلومات تر لاسه کړل چې پکې پر امریکا د سپتمبر د ۱۱مې د بریدونو مسوولیت د القاعدې ډلې منلي و زموږ غوره جاسوس چې په خورا احتیاط سره د افغان عربو لیکو ته ننوتلی و او په لسگونو ځله یې کره معلومات راکړي و دا ځل په یوه سل کسيزه غونډه کې گډون کړی و چې د اسامه بن لادن له لوري د افغانستان په ختیځ کې جلال اباد ته نژدې رابلل شوي وه، پدغه خصوصي ناسته کې اسامه د برید ټول مسوولیت منلی و چې دده د مخکیني عمومي ویناسره چې په برید کې لاس لرل یې رد کړي و بالکل متضاد و. هغه خوشاله و چې امریکا به ژر پر افغانستان برید وکړي او دا برید به تر مخامخ جگړو ورسیري او بالاخره د امریکایانو په ماته به پای ته رسیري. ما دا هیله درلوده چې په یو ډول د اسامه له شره ځان خلاص کړو خو وپریدم چې که لږه بې احتیاطي وشي نو د ده وړاندوینه به رښتیا شي.

کله چې ماته د سي ای ای مشر جورج ټینټ خبري کولې زما په ذهن کې د ولسمشر جورج ډبلیو بوش درې ورځي مخکې وینا راگرځیده چې د کانگریس په وړاندي یې وکړه پدغه ناسته کې د برتانیې لومړي وزیر ټوني بلیر هم برخه درلوده هلته ولسمشر پخپله وینا کې جگړه په نظریاتي لحاظ واضح کړه، خبرې یې طالبانو ته له غوښتنو او اخطارونو ډکې وې، اسامه بن لادن راوسپارئ، د ترهگرو روزنیز مرکزونه وټړئ او هغوي نړیوالو پلټونکو ته وسپارئ، له اسامه سره تړلي ټول جنگیالي وړ بهرني دولت ته وسپارئ!

بوش زیاته کړه: که طالبان دغه کارونه ونکړي نو دا د دوي ملامتي ده چې خپل برخليک له تروريستانو سره تړي .

په هر حال پدغه سخت پيغام کې د هيلو يو څرک هم ښکارېده، ولسمشر کرېنه ايستلی وه او ويل يې چې د سپتمبر د ۱۱مې تر بریدونو وروسته د لوبې اصول بدل شوي او هر هغه دولت چې له تروريزم څخه ملاتړ کوي حساب به ورسره وشي او په ضمني توگه هغو دولتونو چې لا يې هم د تروريستانو ملاتړ کوي دا موقع وه چې تروريزم او تروريستان وغندي او ويې شړي.

ما د دغه پيغام په مثبت اړخ فکر وکړ او ومي ويل چې بايد دغه پيغام تر طالبانو او ټولو هغو افغانانو ورسول شي چې له وړاندي يې لا له طالبانو زړه تور شوی و تر څو هغوي اړ شي چې د نړيوالي ټولنې سره يو ځای شي. د سپتمبر ۱۱ مې تر بریدونو وروسته عمومي همبرغي رامنځ ته شوې وه او داسې پالیسي جوړېدلې چې له مخې يې بايد له القاعده عدالت ته کش شوې وای يا هم د زور له لوري هغوي ته سزا ورکړل شوی وای او خوندي ځايونه يې له منځه تللي وای.

جورج ته مې وويل : زما په نظر د ولسمشر په خبرو کې زموږ لپاره پالیسي ټاکل شوې ده هغه په يو ډول طالبانو ته بلنه ورکړې وه چې د تروريزم پر وړاندي له نړيوالي ټولني سره يو ځای شي. موږ بايد پر نظامي حل لاري لومړی فکر ونکړو بلکه له سياسي لاري په افغانستان کې پر خپلو اهدافو تمرکز وکړو موږ د تل لپاره هغه هیواد نشو اداره کولي، هر څه چې کو بايد د افغانستان لپاره اوږدومهالی سياسي پلانونه ولرو او عربان له دغه هیواده وباسو او هر نظامي اقدام بايد زموږ د دغه سياسي هدف په ملاتړ وي. له ملا عمره يې بايد را پيل کړو زموږ غوښتنې

ده ته متوجه دي، که يې ونه مني په پالیسي کې تغیر رانه ولي او اسامه راونه سپاري نو بیا به يې وژنو او دا به نورو طالب مشرانو ته چې اسامه او عرب يې دومره ندي خوښ يو ښکاره پیغام وي. بیا به هغوي ته التماساتوم غځوو او ژمنې به ورسره کوو خو که يې ونه مني نو بیا زموږ حق دي چې ورباندي برید وکړو.

پدې وخت کې جورج پوښتنه وکړه، خو ما ورته وويل ښاغلیه داسي نه کيږي زه دا ټول په لیکلي ډول درته وړاندي کوم

هغه وويل: دا ښه خبره ده اوس دلې دماخستن ۱۱:۳۰ دي زه سهار شپږ بجې کمپ ډیویډ ته ځم اوس باید لږ استراحت وکړم ته د سهار تر پنځو بجو پوري یو څه کولی شې؟ ما ورته وويل هو! خپل میز ته کښینستم او فقط هغه څه مې باید لیکل چې په مغز کې راسره و دا د ټولو اصولو خلاف و د سي ای ای ټولو کار کوونکو ته ويل شوي و چې مور پالیسي جوړونکي نه یو، د سي ای ای وظيفه داده چې پالیسي جوړونکي خبر کړي نه دا چې هغه جوړه کړي.

ما پوره درې ساعته د پټو خدمتونو د روزنيز مرکز (The Farm) د مسوول حیثیت غوره کړ پدغه مرکز کې ما تر اوسنۍ دندې وړاندي د سي ای ای راتلونکی نسل (ځوان جاسوسان) روزل او هغه ځای د دا ډول لیکنو لپاره خورا مناسب و خو دلته په لیکنه او نظر ورکولو سره ما له اصولو سرغړونه وکړه. زما د لیکنې لپاره هیڅ چوکاټ نه و خو ما ورته د Aardwolf نوم ورکړ، دا شفري نوم مور هغو راپورونو ته ورکو چې د یوې څانگې مشر پکې د خپلې اړونده ساحې لپاره اټکل کړی وي دا د حالاتو د ارزونې راپورونه غیر معمول دي او یواځې په سختو شرایطو کې یې غوښتنه کيږي او په لوړه سطحه ورته ډیره زیاته پاملرنه هم کيږي.

زه پوهيدم چې په مرکزي دفتر کې هغه مسوولين چې ورتلونکي استخباراتي معلومات لولي تر څو سره تړلي موضوعات جلا کړي به ددغه راپور په تر لاسه کولو په تيره چې پاليسي پکې جوړه شوي خوښ نکړي. دغه ډله کې اکثره يې ښځي دي چې ځيني په ټوکو د خورلنو ډله هم بولي خو ماته دغه ښځي تر ټولو سپيڅلې وې دوي د اور د لمبو (جاسوسي معلوماتو) ساتونکې وې.

دوي د راپورونو په اړه فيصله نه کوله بلکه يواځي ليدل يې چې د يو څانگې مسوول د ارزونې راپور ليرلی او وروسته به جورج ټينټ ته دغه راپور رسیده څو هغه ورڅخه د خپلو اصولو مطابق د کابينې په غونډه کې کار واخلي.

په درې ساعته کې مې اته پاڼې وليکلې کله چې زما کار پای ته ورسيد ټول همکاران مې په دفتر کې حاضر شوي و ټولو ته مې ليکل شوی متن وښود د دوي د نظرونو په اساس مو ځيني تغيرات پکې راوستل او بيا مې مستقيماً د عمومي رييس دفترته وليږه او ورسره مې سپارښتنه وکړه چې د هغه له راپاڅيدو سره سم يې ورته وسپاري.

څو ورځي وروسته زه د دغه راپور په اړه خبر شوم، جورج سهار پنځه بجې لوستی و او کاپي يې د جگړې اړونده وزيرانو ته ورکړې وه هغوي د ولسمشر په نه موجوديت کې ورباندي بحث کړی و او بيا يې راتلونکي ورځ له ولسمشر سره مهم ټکي شريک کړي و او تر نتيجه اخیستلو وروسته دغه اته پاڼې د ولسمشر له لوري د جنگ لپاره د فکري قالب په توگه منظوري شوي.

جورج ټينټ ته لارښوونه شوې وه چې زما او د مرکزي قوماندانۍ د قوماندان ټامي فرانک تر منځ اړيکي جوړي کړي تر څو د هغه د جنګي پلان د سموالی په اړه اطمیناني شو فرانک لوړ پوړی نظامي قوماندان و چې اوس د افغانستان جګړې مسوولیت ورسپارل شوي و.

د اونۍ په اخره کې جنرال فرانک په اسلام اباد کې ماته وویل : ستا د راپور لنډيز د برتانيې له کابینې سره شریک شو، ته د سپینو زرو قلم لرې.

زه خپل دغه تلګراف ته چې په درې ساعته کې مې لیکلی و د خپل ۲۷ کلن کاري ژوند د تر ټولو غوره کار په سترګه ګورم ځکه د سي ای ای یو کارکوونکي ته یې د لیکنې ویل شوي و او دا هم حقیقت دي چې هغه لیکنه د جګړې پالیسي شوه دا هر څه فوق العاده دي. له نیمګړتیاو سره په دغه راپور کې واضح شوې وه چې امریکا اوس په افغانستان کې له کومو ستونزو سره مخ ده او کومې حل لاري یې شته، خو د جګړې له پیل لس کاله وروسته ځینې هغه حل لاري یې تعقیبېږي او ځینې نه. ځینې یې موثري دي او ځینې نه. هغه مهال لا چې د مختلفو نظریو د توافق امکان و پدغه راپور کې هغه فرضیې راغلي وي چې باید په افغانستان کې د جنګ د پیل پر مهال د اصولو په توګه ومنل شي که څه هم دغه راپور به ټکي په ټکي د عملي کیدو وړ نه و خو پکې د افغانستان د لیري راتلونکي په اړه وړاندوینې موجودې وي چې کلونه وروسته امریکا پرې وپوهیده .

اوس د سپتمبر له پښې دیارلس کاله تیرېږي د هغه جنګ تصویر زموږ په ذهنونو کې کم رنگه شوی چې د لږ شمیر سي ای ای مامورینو، ځانګړو ځواکونو او طالب دښمنه افغانانو له لوري ګټل شوی و او زه یې د افغان - امریکا لوړې جنګ پلم، زموږ بریالوب لږ مهاله و لږ موخې تقریباً درې کلنې ارامۍ وروسته امریکا یو ځل بیا له طالبانو سره په جګړه کې اخته شوې چې زه یې د افغان - امریکا دوهمه جګړه بولم. له دې وروسته

د لومړي جنگ پر مهال ټاکل شوي نسبتاً معتدل معیارونه په لوړو او حریصانه غوښتنو بدل شول چې امریکایانو نشوی تر لاسه کولی او افغانانو دوام نشوی ورکولی.

زما د راپور ګڼ هغه اصول او تګلاري چې په لومړي جنگ کې ورباندې عمل کیدی د دوهم جنگ د پیل پر مهال له پامه وغورځول شول په لومړیو کې دا هڅه شوي وه چې د طالبانو مخالفې شمالي ټلوالې سره مرسته وشي هغوي له څو کلونو له طالبانو سره په کورنۍ جګړه کې ښکیل و خو مور باید افغانانو او په خاص ډول د افغانستان اکثریت اوسیدونکو (پښتنو) ته ښودلې وای چې امریکا په کورنۍ جګړه کې د کوم لوري خوا نه نیسي که مور د ټلوالې ملاتړ کوو نو طبعاً به پښتانه زموږ پر ضد سره یو شي، ددې پر ځای باید پخپله له پښتنو مخالفینو څخه کار واخیستل شي او زما په نظر پیل یې باید پخپله له طالبانو وشي، ما د چارو د تنظیم لپاره ځینې اصول بیان کړي و مثلاً امریکا باید په افغانستان کې ډیر لږ نظامي حضور ولري، له افغانستانه د بهرنیو تروریستانو ایستل باید د افغاني سیاست مطابق وي نه دا چې افغان سیاست ته بدلون ورکړل شي.

د افغان – امریکا دوهمه جګړه مخ پر خلاصیدو ده خو پدې جګړه کې معلوم بری نه ښکاري هغه تخیلي اهداف چې پدغه جګړه کې ټاکل شوي و لیري ښکاري ددې برعکس مصارف ډیر زیات دي او د اوپاما ادارې پریکړه کړې چې خپل ځواکونه په بنیادي توګه له افغانستانه وباسي، خو دا پلان به هغه وخت بریالی او خلکو ته منلی وایي چې په جنوبي اسیا کې د امریکا اوردمهالې بوختیا ورسره مله وای خو اوس له ۲۰۱۴ وروسته د افغانستان په اړه د امریکا پلان د امریکا لپاره هسي د اوپرو پزه ده افغانستان بیا هیریري.

که په جنوبي اسيا کې د امريکا ستونزي يواځي تر افغانستان محدودې وای نو حالات به دومره وپرونکي نه و خو پر افغانستان د امريکا بريد او له هغه وروسته جگړې په گاونډي پاکستان کې داسي ځواکونه رامنځ ته کړل چې تر پخوا زيات سخت دريزه دي او د دغه ۱۸۰ ميلوني اټومي هيواد سياسي او ټولنيز حالت يې له گواښ سره مخ کړي دي په افغانستان کې د امريکا کړنو زموږ گټې په پاکستان کې له خطر سره مخ کړي دي هغه کړنې چې د امريکا له لوري شوي د گټې پر ځای يې زيان اړولی او په سيمه کې زموږ فعاليتونه د پخوا په نسبت ډير کم شوي دي.

هغه ننګونې چې نن موږ ورسره مخ يو له هغو سره يو شان دي چې موږ د سپتمبر د ۱۱مې تر بريدونو سمدستي وروسته ورسره مخ و افغانستان بيا د کورنۍ جگړې پر لور ځي او په دواړو افغانستان او پاکستان کې مذهبي سخت دريځي تر هغه مهال زيات شوي چې پر موږ باندي بريد کيده، ددې هر څه برسیره امريکا غواړي له جنوبي اسيا خپل لاس ور ټول کړي خو دا څه اسانه کار نه دي او موږ شايد په هغو حالاتو کې ژوند ونه شو کړی چې د دغې سيمي له هيريدو سره به رامنځ ته کيږي.

هغه کسان چې له دې وروسته په جنوبي اسيا کې د امريکا د پاليسي تطبيقوونکي يا جوړونکي وي د هغوي لپاره به اوسنۍ جگړې يو ژوندي تاريخ وي هغوي به پوهيږي چې له کومو لارو برياو ته رسيږو او دا به ورسره مرسته وکړي تر څو که په راتلونکي کې يو ځل بيا د ورته کار اړتيا پيښيږي چې ښه پاليسه ورته جوړه کړي زما هيله ده چې د دغه کتاب ليکنه او نوري ليکنې به د امريکا سياستوالو ته دا وښيي چې هغه کوم عوامل و چې په لومړۍ جگړه کې بريا د امريکا په نصيب شوه او څنگه دوهمه جگړه ناکامه شوه چې د لومړۍ جگړې له اصولو څخه پکې سرغړونه وشوه او که امريکا دريمه جگړه پيلوي نو له اوسنيو درسونو به عبرت واخلي مثبت ټکي به يې تعقيب او منفي ليري کړي.

دوهم څپرکی

له منځه وړونکی

د منځني عمر بنځه د څپر نظامي ميز پر ژۍ مخامخ نيغه راته
لسته ده د لستځانو پر ځن لور، راسټې لو خوش
طبعۍ په اړه معلومات راکوي دا ماته پيڅي نوي او له ټولو جلا
معلومات دي، دا بنځه داسي يو څوک ده چې ماته قدر راکوي او
دې لپاره له چل څخه کار اخلي او زه يې په څه نا څه کارونو هم
مشغول کړی يم.

پنځه په درې انچه کې کاغذي دوسيه مې په لاس کې وه او زه د
ويرجينا په روسلين سيمه کې په يو بې نومه او بې لوحې دفتر
پسې لالهانده گرځيدم کله چې له واشنگټن نه راوتلی وم لا تر
اوسه نه پوهيدم چې څه راته په انتظار کې دي او څه پيښيرې، زما
لپاره بيلابيلې ليدنې تنظيم شوې وې او زه ددغې لړۍ يوې بلې
ليدنې ته پر لاره وم.

دا ليدني، زما لپاره د ماسیچيوسټ ایالت د کانگریس د غړي حقوقي مشاور جیو ایرلي لخوا تنظیم شوي وې هغه زما د میرمني د تره زوي و، زما اخبنيانو په سیمه ییزه حوزه کې دندي درلودې خسر مې په تیرو ټاکنو کې کار کړی و ځکه نو زما د خسر کورنۍ د ماسیچيوسټ ایالت د سیاستوالو له لوري پیژندل کیده او د ددې لپاره چې ددغې کورنۍ زړه یې ساتلی وي نو د کانگریس دغه وکیل د دوي له څښور ۲۳ کلن زوم سره مرسته کوله

هغه ۲۳ کلن څښور زه وم چې اوس د سي ای ای له لوري جذب شوم داسې راته ښکاریده چې د نړۍ ټول خلگ زما د لیدو لپاره وخت لري.

پر میز ناستي میرمني راڅخه زما د تیر وخت په اړه پوښتنې کولي، زه د خپلې کاتولیکي کورنۍ د اوو ماشومانو تر ټولو مشر او تر ټولو تابع اولاد وم د ماسیچوسټ ایالت په یوه آرامه سیمه او آرامه کور کې را لوی شوی يم ماشومتوب مې ساده او خوشاله و هغه راهبان چې ماته یې د کلیسا په ښوونځي کې درس وایه په خپل پاکوالي مغروره و خو ماته یې ډیر څه راوښودل په اوږي کې به مې بیس بال لوبه کوله له ملگرو سره مې منډې وهلي او په حوض کې مې ورسره یو ځای لامبل او کله نا کله به مې د امریکایي څیړونکو او نظامي اتلانو ژوند مطالعه کاوه ځکه نو زما روزنې په شعوري ډول د وطنپالې او مذهبي اړخ وموند.

د امریکایي ګرځنده ژوند مطابق زه د خپلې کورنۍ له لوري له سیمې پنځلس مایله لیرې د ویلسټن اکاډمي ته د منځنیوزده کړو لپاره ولیږل شوم پدغه له خښتو جوړ ښوونځي کې یې اوس هم ښوونکو ته ماسټر ویل هلکانو جاکټونه اغوستل او د ماښام ډوډۍ ته به په لیکه ولاړ و که څه هم په ښوونځي کې زما په څیر کولک لو غۍ بهول هم وخو لکړه یې د نوي انګلې اوسیدونکي و دغه چاپیریال پر ما جوړ و ټولنیز اداب او مسوولیتونه مې وپیژندل او هغه صمیمت چې ما دلته وموند زما ژوند یې پدغه ښوونځي کې راحت کړ.

ویلسټن ښوونځي په ۱۹۶۰ او ۱۹۷۰ یمو کلونو کې له سیاسي او ټولنیزو فعالیتونو خوندي نه و خو زما مذهبي توب او په زده کوونکو کې د ویتنام د جنگ پر وړاندې راپورته شوي کرکې زه له سیاسته لیرې وساتلم د پوهنتونو محصلینو مظاهري کولې خو ما پکې برخه نه اخیسته ما داسې فکر وکړ چې دوي د ویتنام د جگړې چندان په کیسه کې دي نه دي بلکه غواړي په سیاست کې ورته پاملرنه وشي او ځان په سیاست کې ښکیل کړي

زما بدني جوړښت د جان پاول جونز، سټیپین ډي کاتر او جنرال ډوګلاس مک آرتر په څیر و ځکه نو ما په یوه نظامي اکاډمۍ کې د شمولیت خوبونه لیدل د ښوونځي په اخري کال زه دوه ځله د اناپولیس (نظامي روزنځای) لیدلو ته معرفي شوم او په اوږې کې له خپل پلار سره د دغه مرکز لیدو ته ولاړم، هلته نوي شامل شویو عسکرو تمرینونه کول هغه ځای او هلته عملي کیدونکو کارونو زما پر ذهن اثر وکړ دا مې ضروري وګڼله چې د دغه مرکز

سخت انضباط پر خان ومنم ځکه زه يې نور هم سمولم او پريکړه مې وکړه چې بايد د شموليت لپاره غوښتنليک ور وسپارم.

نه د هغه وخت پوځ ضد تبليغاتو او نه هم د ټولگيوالو روپې زه زړه ماتې کړم خو زما پلار دا کار وکړ، زمور کورنۍ ډيره خپلواکه وه يواځې د ځوتو په شمير داسې وختونه راغلي چې زما پلار زما په کارونو کې مداخله کړې ده چې له هغو لږ وختونو يو هم دغه وخت و.

هغه راته وويل : په ياد ولره که په پوځ کې شامل شوي نو بيا هغه څه نشي کولي چې ته يې ښه گڼې بلکه هغه څه بايد وکړې چې د پوځ لپاره په گټه وي. دغې خبرې زه ټکنې کړم او په ملکي برخه کې زده کړې ته مې مخه کړه. خو کله نا کله به مې په فکر کې خان داسې يو څوک لیده چې غواړي په دولتي خدماتو کې کار وکړي زه ددې په علت نه پوهيدم او نه دا راته معلوميدم چې زما دغه ميلان به تر کومه ورسېږي او لڅر به يې څه وي؟

په هغو وختو کې د زده کوونکو په منځ کې دا نظريه وه چې که په متوسطه ښوونځي کې تکره يې او په ښو نومرو فارغ شي نو د نورو زده کړو لپاره به هم يو غوره ښوونځي ته ځي، زما د (ايوي ليگ) پر ښوونځي نظر و خو کله چې اخري مرحله راغله حالاتو تغير وکړ ما فکر وکړ چې له کوچني لومړني ښوونځي غټ لومړني ښوونځي ته ځم، د پوهنتون ټوله دوره په مخ کې وه سره له دې چې ما په لومړي کال په درسونو کې خپل زيات کوښښ کاوه خو بيا هم دغه کال زما د زده کړو په بهير کې يو

خالیګاه وه ما به ډیر وخت د نیو انگلینډ په شاوخوا سیمو کې د ملګرو په لیدو تیراوه، په شراب څښلو اموخته شوم، له نجونو سره مې اړیکې جوړې کړې او زما درجه په ټولګي کې ډیره کښته شوه، زما په راغلې نتیجه مې مور او پلار سخت وارخطا و.

د دوهم کال په اوړي کې زما پلار راسره پدې اړه خبرې وکړې هغه د یو بریالي سوداګر په توګه زما ستونزه داسې بیان کړه: کله چې زه ستا د پوهنتون لپاره پیسې ورکوم نو ورته د پانګونې په توګه ګورم خو اوس دغه پانګونه سمه نه بریښي.

له دې نصیحت وروسته زما نومرې بیرته جګې شوې خو زه لا هماغسې ساده، تصوري او غیر فعال وم زه نه پوهیدم چې د ځان لپاره کوم ډول کار غوره کړم او چې د پیسو اړتیا ته به مې فکر وکړ نو یو کار کول غوښتل، پوهنتون زما لپاره د حقیقت موندلو یو بنسټ و لوی فیلسوف را نه جوړیده.

د ډراټ موت کالج د فلسفې څانګه له ځینو استثناوو پرته بڼه نه وه ثابته شوې، زموږ دڅانګې استادان راڅخه نا امید شوي و له ما توقع کیده چې د خپلو نورو چالاکه او فصیح ملګرو په څیر یو ژور حقیقت موندونکی او د خلکو په اذهانو پوهیدونکی کس شم.

دا کالج د بنګلا، باشخصیته ملګرو، بیلابیلو کلتورونو پخاطر ما خوښ کړ خو هلته د ګوتو په شمیر ملګري او استادان و چې اصلاحي خاصیت یې درلود دوي به زما په اړه ډیرې خبرې کولې زما شاوخوا کسان اکثره یې پر ځان باوري، قانع، او د پوهې په لټه

کې و غوښتل یې ژر فارغه شي ما غوښتل درې کلنې زده کړې سر ته ورسوم خو لوي سوال دا و چې تر فراغت وروسته به څه وکړم؟.

د لیلیې ژوند مي خوښ و ځکه هلته مې فکري ازادي درلوده، له ډیرو ذهینو خلکو سره می لیدل، پوهه مي تر لاسه کوله او د نشو په مرسته مې ځان خوشاله ساته.

د ۱۹۷۰ لسيزي په منځ کې اقتصادي رکود پر شخصي تعليمي مرکزونو بد اثر وکړ کارونه لږ شول ډیرو ځایونو ته د مي کار کولو لپاره پیژندپاڼه او غوښتلیکونه ولیږل خو یوازي یوه یې د مرکې بلنه راکړه. د باسټن ښار څخه بهر د کانکرډ اکاډمۍ چې کومه دنده ماته وړاندي کړه له هغه څه سره چې زما په ذهن کې و بالکل متفاوته وه، کانکرډ له ډیرو کلونو راهیسي کوچنی خصوصي د نجونو ښوونځي و چې له شاوخوا سیمو ورته د بیلابیلو خلکو خپلې لورگانې رالیرلې دغه زده کوونکي اکثره یې د شتمنو کورنیو وي چې ډیر وخت به یې په فلم، تلویزیون او سینما کې تیراوه، دغه ښوونځي پدې وروستیو کې مختلط سیستم ته اوښتی او اوس د هلکانو د لیلیې لپاره د یو کس په لټه و، دنده تدریسي نه وه بلکه د یو مشر په توگه د زده کوونکو څارنه وه چې غلط کار ونکړی ما ته دهمدې دندي وړاندیز وشو.

د کالج په وروستی کال په زړه پوري و که څه هم د لیلیې په وظیفه کې مي معاش کم و خو د اوسیدو کوټه او خوراک پکې مفت و خپل عواید مې په یو نژدي ښوونځي کې په

تدریس او د بیس بال د یو ټیم د روزونکې د مرستیالی په دنده سره زیات کړل د کانکرډ په ښوونځي کې مې زیات ملگري پیدا کړل او په ساعتو وخت به مې له یو سره د بسټون او کمبریج په شراخانو او رستورانونو کې تیروی.

دا زما د هغو خوبونو د رښتیا کیدو لپاره لمړنی گام و چې څوک راته مشر صاحب ووایي، خو یوه ستونزه بله وه او هغه دا چې زما لپاره په ځوانۍ د خپلو احساساتو کنترول سخت و، که څه هم د ځینو زده کوونکي لپاره ښوونځي په زړه پوري وي خو ما فکر کوي چې زما لپاره نور په ښوونځي کې کار سخت دي او باید بل څه ته لاس واچوم. په اوږي کې مې د یو بل ملگري سره د کورونو د رنگولو کمپنۍ جوړه کړه او ژر مو د کمبریج په سیمه کې د ځینو پخوانیو ودانیو د رنگولو قراردادونه وکړل په رنگ لړلو جامو کې به مې د چای او ډوډۍ د وقفې په وخت کې اخبارونه مطالعه کول، نړیوال مضامین یې راته په زړه پوري و د منځنځي ختیځ د موضوعاتو په اړه مې دلچسپي پیدا شوې وه د فارس خلیج په تیلو ماږه هیوادونه، د اسراییلو او عربو شخړه او له ساړه جنگ وروسته د افریقا د واکمنۍ موضوعات، د رابرت موگابی، این سمیت او جوشا نکومو د مانورو په اړه مې د اخبارونو اونیزۍ لړۍ لوستې، ما له ډیره وخته په نړیوال سیاست کې دلچسپي درلوده خو هیڅ وخت مې پدغه برخه کې کار نه و کړی. زما ملگري راسره په تکلیف و چې زه به یې له مطالعې بیرته کار ته ولاړولم. یو څو عشقي فلمونه مې درلودل چې هغه

هم د منځني خیتز په اړه جوړ شوي هغه به مې هم کتل او پریکړه مې وکړه چې باید په نړیوالو اړیکو کې لیسانس واخلم.

یو بل شي هم د لا نورو زده کړو لپاره زما لیوالتیا زیاته کړه کله چې په ډراپ موت بنوونځي کې وم د باسټن د نرسینګ د څانګې پر یوې محصلې عاشق شوم هغه د یوې لویې ایرلنډ نژادي کورنۍ څخه وه نوم یې پاولا و او مور غوښتل چې ژر تر ژره واده سره وکړو خو یو کال مو لا نور ځکه انتظار ایست چې هغه فارغه شي، ما نه غوښتل چې بیرته بدو لارو ته ور وګرځم د څو میاشتو لپاره مې د باسټن په بک بې سیمه کې یو کور چې سر یې په چادر پوښلی و په کرایه ونیو او څو لنډ مهالي قراردادونه مې بشپړ کړل، کله چې هوا سپر شوه او د رنگمالي کارونه سخت شول. نو مې دود کشفونکې الې (smoke detectors) کور په کور خرڅولې او وروسته د ګازو په یو پمپ کې منیجر شوم. د ماسیچوسټ په ډیډام سیمه کې مې په لږ معاش د اونۍ ۶۰ ساعته کار کوی خو دغو ټولو سختو کارونو ماته د ژوند درسونه را زده کړل له سختیو سره بلد شوم، زړه سوي مې وپیژندی او داسې خلګ مې ولیدل چې تر اوسه یې زما په څیر نړۍ نه وه لیدلې.

د ۱۹۷۷ په پسرلې کې پاولا د باسټن کالج څخه فارغه شوه او د فراغت وروسته په لومړۍ جمعه یې زموږ واده وشو، واده مو د ایرلنډۍ رواجونو مطابق و شاوخوا ۲۰۰ تنو پکې چې اکثره یې ما د لومړۍ ځل لپاره لیدل برخه اخیستې وه، په څو اونيو کې مې د ویرجینا په پوهنتون کې زده کړه پیل کړه او زما میرمن د دغه

پوهنتون به روغتون کې د نرسې په توگه وگمارل شوه دا مهال
زما عمر ۲۲ او د ميرمنې مي ۲۱ کاله و.

له دې وروسته زه د سي اي اي تر دروازې ورغلم له يو ساعت
صميمې مجلس وروسته پر ميز مخامخ ناستې ميرمنې رانه
ويوېنتل: د کومې دندې لپاره غوښتنلیک راکوې؟ له لږ فکر
وروسته مې ورته وويل: فکر کوم د استخباراتي معلوماتو د
تحليل او تجزيې په برخه کې ليوالتيا لرم. دا زما د سي اي اي
سره د کار کولو لپاره لومړۍ خبره وه او دا هم لومړی ځل و چې
يو چا ماته درواغ ويل. ميرمنې راغبرگه کړه: مور اوس تحليل گر
ته اړتيا نلرو، خو ايا تا فکر کړی چې د امريکا دولت له بحرونو ها
خوا د هيوادونو په اړه د پتو معلوماتو راټولولو ته اړتيا لري؟

ژر مې ورته وويل: نه ميرمنې ما تر اوسه پدې اړه هيڅ فکر نه
دی کړی.

هغې د خپل ځان په اړه معلومات راکړل، واده يې کړی و او
ميره يې د بهرنيو چارو وزارت يو کارمند و چې وړاندي يې د چين
په شاوخوا سيمو کې د ډيپلومات په حيث کار کړی و او
وروسته د سي اي اي د عملياتي مرکز چې اوس يې (د پتو
خدمات ملي مرکز) بولي له لوري جذب شوی و ميرمن يې د خپل
خاوند پر لاره تللې وه او د نورو هيوادونو له لور پورو چارواکو
سره د خپل ميړمه اړيکو يې کار اخيست او هغه معلومات يې تر
لاسه کول چې د امريکا لپاره په زړه پوري و. ددې وظيفه دا
وه چې نوي جاسوسان پيدا کړي د کار لپاره د هغوي انگيزه و

ارزوي او قناعت ورکړي چې له سي اي اي سره په پټه همکاري وکړي.

ماته مخامخ ميرمنې زما څخه د هغې فرانسوي کورنۍ په اړه پوښتنې وکړې چې د يو تعليمي پروگرام پر مهال مې ورسره په فرانسه کې ژوند کړی و مثلاً: د کور خاوند د څه په وړاندي حساس و؟ په ژوند کې يې څه غوښتل؟ له خپل کاره راضي و؟ له واده خوشاله و؟ ما هم د خپل فکر مطابق ځوابونه ورکول خو زه هيڅ پر خپلو معلوماتو باوري نه وم د نورو خلکو په څير ما هم د ملگرو او اشنايانو په اړه پر بې ارزښته معلوماتو تکیه کول او هيڅکله مې په سيستماتيکه توگه دوي نه و ارزولي او ازمويلي.

کله چې مور خبرې کولې نو زه پوه شوم چې دغه ميرمن ما يو داسې کار ته ور بولې چې په پيل سره يې زه بايد هر څه ته له بيل ليدلوري وگورم.

هغې ماته وويل: مور داسې کسان غواړو چې له گڼې گونې ډک هوايي ډگر او د خلکو منحکې له يوه په زړه پوري کتاب سره ناست وي خو هيڅکله هم هغه کتاب ونه لولې ځکه دده ټوله توجه بايد د خلکو پر څيرنه او پيژندنه باندې وي.

هغې زياته کړه: يو تکړه استخباراتي مامور بايد له خلکو سره ښې اړيکې ولري، په نه ستړي کيدونکي توگه پلټوونکی وي، د حالاتو درک ولري، د پيښې په عواملو پوه شي، بايد ډيري زياتي

سرچينې او طبعي نرمښت ولري، بايد ژر، لنډه او ښه ليکنه وکړای شي، بايد ځان ونه ښيي ځکه دلته په راتگ سره بايد له دې ادارې دباندې هيڅوک پوه نشي چې دا کس څه کوي؟.

دغې ميرمنې ماته د عملياتي مرکز د بيلا بيلو اصولو او خصوصياتو په اړه معلومات راکړل، د پرمختگ لارې چارې يې راته وښودې چې څنگه يو استخباراتي مامور د کوڅې له دندې د نظارت څوکۍ او بالاخره د ادارې دننه منصب ته رسيدای شي. پدغو لارو چارو کې دسيسه کاري او تهديد څخه کار اخيستل کيده، هيڅ وخت ندی راغلی چې زه دې پر خپل ځان بې باوره شوی يم خو اوس نه پوهيدم چې ايا دغه دنده به وکړای شم؟ له ځان سره په کشمکش کې وم.

هغې وويل: ته ښه بکگراونډ (ماضي) لري، ستا علمي او ژبنی وړتياوي ستاسره مرسته کولی شي، د خپل ظاهري جوړښت په اړه خپله پريکړه کولی شې، په ليکلو کې هم ښه يې، يواځي هغه څه چې ته يې بايد فيصله کړې دادی چې ايا غواړي دغه دنده مخ ته يوسي؟ زما ځواب مبهم و.

نوموړې زياته کړه: زه به تاته يو کتاب درکړم ته يې ولوله Night watch ډيويد اتلي پليپس ليکلی دغه کتاب به تا په هرڅه پوه کړي که دي ليوالتيا درلوده راسره اړيکه ونيسه بيا به د مقرري چارې پيل کړو

په هغه مابنډام مې خپلې میرمنې پاولا ته ټلیفون وکړ د سي ای ای سره د لیدنې مې ورته وویل او زیاته مې کړه (باور به ونکړې چې دوي ته ډول غوښتنې درلودې زما په گمان مور به هیڅکله داسي ونکړای شو).

هغې راته وویل : ډیره عجب ده. سبا مخکې تر دې چې زه خپل کور ته ورسیرم پاولا د نایت واچ کتاب له کتابخانې موندلی و بیا مو دوې ورځې په گډه هغه لوست، پلیس (د کتاب لیکوال) په زړه پوري دنده ترسره کړې وه چې پکې په لوړه کچه بریاوي او بدې غمیزې شاملې وې، هغه د کیوبا د پیگ اډې په ناکامه یرغل کې برخه درلوده خو بیا یې هم پرمختگ کړی و او بالاخره د سي ای ای د لاتینې امریکا د څانگې مسوول شوی و، دده په کتاب کې مو ولوستل چې هغه د جاسوس په اړه د عمومي افکارو چې ساړه، حسابگر او ډبرینو زرو والا دي برخلاف هغه یو شریف او انسان ملگری و کله چې دده د ژوند کیسه رسواشوه مور هغه او د هغه چالاکه میرمن وپیژندل.

د دریمې ورځې په سبا مې میرمنې راته وویل : دا هم یو کار دی.

ما هیڅ کله اورد مهالې دنده سرته نه وه رسولې خو بیا هم دومره شوی وم چې د بیلابیلو کارونو پر مهال مې فرصتونه پیژندلی و، د مقرري کارونه ډیر اورد شول اوه میاشتې وخت یې ونیوی، په ۳۶ پانو کې مې خپله اورد پیژندپانه ورته ولیکله، پوښتپاڼې او د لیکنې بیلگې مې ورته ولیکلې، عملي او نظريي ازموینې تیري شوې، د عصبي ډاکتر او د نژدې ختیځ له کارپوهانو سره مې

خبري وشوي، د افشاگرۍ او پټو خپرونو تر ازموینو تیر شوم او له دې ټولو وروسته زه دې پایلې ته ورسیدم چې ما هغه ته موندلې چې له ډیره وخته ورپسې گړئیدم، په ژوند کې مې څو ځله دا تجربه کړې چې بخت او طالع مهمې دي.

زه د سی ای ای په عملیاتي مرکز کې د پټو خدماتو په څانگه کې د ټیټ رتبه افسر په توگه وگمارل شوم د ۱۹۷۹ کال د جنوري ۱۴مه، خاص هغه ورځ چې د ایران باچا محمدرضا پهلوي له خپله هیواد وتښتیدل د کار لومړۍ ورځ وه، له سختې یو کلنې روزنې او دفترې کارونو سره تر اشنا کیدو وروسته زه د نژدې ختیځ د فرقي غړی شوم او په لومړی ماموریت شمالي افریقا ته ولاړم. او بیا پر له پسې یوولس کاله چې ۱۹۸۰مه لسيزه یې ټوله ونیوله زه له یوه بهرني ماموریته بل ته تلم، په نژدې ختیځ او لویدیزه اروپا کې مې شپږ ماموریتونه سرته ورسول خو زما په ټولو ماموریتونو کې به ما د منځني ختیځ پر موضوعاتو کار کوي، خپلي اکثره وظیفې مې د دولتي مامور په څیره کې سرته رسولې او په کومه څیره کې چې به ما ځان بنود ځینې وخت به یې زما پر اصلي کار بده اغیزه کوله، دوه کاله پر له پسې مې په نژدې ختیځ، اروپا او لیرې ختیځ کې سفرونه وکړل او د دغو سفرونو پر مهال مې له جعلی اسنادو او بدلې څیرې څخه کار اخیست هغه څیرمچې دغه مهال ما د ځان لپاره غوره کړې وه زما تر څیره ډیره په زړه پوري وه خاص د تمثیل غوندي و چې کله به مې چیرته امضا کوله څو ثانیه به مې فکر کوی چې اوس زه څوک یم او د چا نوم باید ولیکم.

پدغو سفرونو کې زما دنده داوه چې بهرني وگړي د جاسوسانو په توگه پيدا او استخدام کړم له دوي څخه د جاسوسانو په توگه کار واخلم، لارښوونې ورته وکړم او معلومات ځيني تر لاسه کړم. استخباراتي نړۍ ته د تکنالوژي په ځايوسره حالات لږه کيل خو په همزموږ کار هم درلود. سی ای ای ماته ويل چې هماغه لرغونې د خلکو جاسوسي ته دوام ورکړم، انسانان په تيره جاسوسان پيچلي طبيعت لري يو څوک هڅول چې د خپل هیواد يا خپلې ادارې اسرار زموږ سره شریک کړي په يقيني ډول يو سخت او خطرناک کار و، مبهم والی د جاسوس طبعي ملگری وی چې جاسوس پيدا شي بيا نو وخت پر وخت د هغه د حرکتو، انگيزي تغير او د معلوماتو اهميت ارزول کيږي د ناکامۍ بيه ډيره لوړه وي جاسوس کيدای شي وژندل شي. په هم سلسلې پر ضد ورڅخه کار واخیستل شي. کيدای شي دريمه ډله يې ځان ته جذب کړي او څو طرفه جاسوس شي. په هم که له ترورستوسره اړيکې ولري په وژني دغو ټولو خطرونو او گواښونو ته په کتلو سره يو مدير بايد له خپل جاسوس سره نژدې او پر له پسې اړيکې ولري تر څو په حالت يې پوه شي، د مديرکاري ساحه پيچلي وي او انسان پيژندنه سخته ده خو د تيز ذهن او پر وخت اقداماتو په کولو سره کولی شي چې هم حالات کنترول او هم ډير ژه کړي.

له سي ای ای زما وظيفه د دندې په نسبت د ژوند يوې طريقې ته ډيره ورته وه د ژوند هيڅ داسي اړخ نه و چې له ما دي پټ پاته و له ملگرو سره له سياحتي سفرونو، بيا د انجينر په توگه تر کار

کولو په هرڅه کې به ما هڅه کوله چې خپلې معلوماتي سرچینې پیاوړې کړم، په کلي کې میلې او د ساحل پر غاړه د ورځو تیروول هغه څه و چې زما د یو کارو لاره به یې د لږو زمیبرابروله، له ملگرو به د ما بنام د ډوډۍ له منځه په یوه او بله بهانه ولاړیدم تر څو د خپل همکار معلوماتي تلیفون ته ځواب ورکړم ژوند اسانه نه وه هر کار به مې دوه هدفه درلود.

پاولا هیڅ وخت له سي ای ای سره اړیکې نه درلودې خو هلته زما په مقرري کې یې رول درلود هغه او زموږ ځوانه کورنۍ زما د دوه گوني ژوند بشپړونکي و ځیني وخت به مې لیدل چې پاولا زما په نسبت د خلکو په شخصیت پیژندنه کې چالاکه ده او زه باید ورته پاملرنه وکړم. ډیرې شپې به مې میرمنې ته دا لارښوونې کولې چې که زه له کومې ناوخته لیدنې بیرته رانغلم نو باید چا ته احوال ورکړي. یو ځل یوه غمیزه هم رامنځ ته شوه زما تر لاس لاندې یو مشر جاسوس چې د یو ظالم او د تروریزم ملاتړي حکومت پر ضد یې کار کوي او د دوهم لاس جاسوسانو نظارت یې کول د خپل وړو کوالي د یو ملگري له لوري وغولول شو او ووژل شو، دغې پیښې زه وویرولم او فکر مې وکړ چې راتلونکی هدف زه یم، په لانگلي کې زما مشر راته وویل چې ژر تر ژره د تفریح په بهانه غرونو ته ووزم او وروسته په دایمي ډول هغه هیواد پرېږدم مور فقط وکولی شو چې هلته خپلو ملگرو ته لنډ خدای په امانې پیغلم پرېږدو. کار مې په شوق روان و هر څه مې پکې رانغاړل، زما د یوې ښځینه همکاري په قول زما دنده زما معشوقه وه، رښتیا هم د وخت په تیریدوسره

دندې زما کورني ژوند او نورې کورنۍ پالنې اغيزمنې کړي په
ځينو وختونو کې به له مور د مرستې هيله نه کيده، په هغو
کلونو کې مې بې رحمه او نشه يې غوندي ژوند درلود. ميرمن
به هر ماښام چې زه د ساحل غاړو ته د خپل همکارانو ليدنې ته
تلم سخته انديښمنه وه ډير وخت به مې په هوټلونو کې په
ميلمستياو تيراوه، پاولا چې به هر چيرته غوښتل ځانته يې د
نرسينگ دنده موندلې شوه له سفارتو رانيولي تر شخصي
ښوونځيو او د تيلو تر کمپنو ، له بيلابيلو ملتونو او بيلابيلو
مسلکونو مو ډير خواږه ملگري پيدا کړل په لږ پرمختللي هيوادونو
کې ژوند استعماري بڼه درلود، لويي سرايونه، خدمتگاران او د
ټينس د لوبې ميدانونه پکې جوړ و. رخصتۍ مو د يمن د
منځني پيړيو له نااشنا ښارونو بيا د روم تر کنډوالو، د افريقا له
دښتو بيا د هانکاڼگ تر مارکيتونو او د اتن د بې ساري ساحلونو
تر منځ تيريدلې.

دوهم څپرکی

له منځه وړونکی

دوهمه برخه

زما د کورنۍ په غړو او ملگرو کې یواځې مور او پلار مې پوهیدل چې زه څه کوم، خواښې او خسر مې بې له دې چې زما په دنده پوه شي قبر ته تللي و، پلار مې زما د دندې په اړه بې باوره و په لومړیو لسو کلونو کې هغه فکر کوی چې زه غیر عادي پرمختګ وکړم، مور مې نه پوهیده چې څه ووایي په یوه لیدنه کې چې مور له ټولو لیري د باغ په منځ کې یواځې خبري کولې او پوهیدو چې هلته به هیڅ جاسوسي مایکروفون نصب نه وي هغې له ما پوښتل: ایا هغه کار چې ته یې کوي ورڅخه خوښ یې ؟ ورته ومي ویل: مورجانې! زه خپلې دندې سره مینه لرم ډاروه مې مه.

د کلونو په تیریدو سره زما مسلکي پیاوړتیا او ادارې ته ژمنتیا ورځ تر بلې ډیریده، په ساحه کې کار کولو ماته خپلواکي، شفافیت او ځاني بصیرت را زده کړ زه پوه شوم چې په واشنگټن کې تر اکثره بیروکرات سیاستوال زه ښه یم زما ښه والی زما په پر له پسې پرمختګ ثابت و یو ځل خو یې د دوو ځایونو مسوولیت پر یوه وخت راکړیو د خپل کار د ساحې د سي ای ای د څانګې مسوولیت و بل په ور څیرمه هیواد کې د دغسې یو څانګې سرپرستي وه. له سي ای ای بهر خلګ زما په پرمختګ او لاسته راوړنو نه خبریدل زما کارونه تر پرده لاندې و او دوام یې درلود خو بالاخره مې کار لوړي سطحې ته ورسید زما کورنۍ او ملګري پوه شول چې ما تر اوسه څه کول. د سي ای ای د وړاندوینې مطابق بالاخره ښکاره کیدل هغه څه و چې د جاسوس په ژوندي کې حتمي دي خو د سي ای ای لارښوونو او د هغوي ښو نظرونو زه پر خپل ځان مطمین کړی وم ما په خپلو کارونو ویاړل کورنۍ او ملګرو ته مې د خپل کار په اړه معلومات ورکول خو له احتیاطه مې کار اخیست.

زما اکثره ملگرو به ويل چې څنگه استخباراتي معلومات چې د جاسوسانو له لوري را ټول شوي د يو چا لپاره په زړه پوري وي؟ خو ما ويل چې پدې اړه انديښنه زموږ کار نه دی او نه ما پدې اړه فکر کړی دی. خو اونۍ مو د عملياتو په رياست کې د معلوماتو د ارزونې درسونه ولوستل، دغه روزنه د استخباراتو د رياست له لوري پيل شوې وه، دواړه رياستونه د سي ای اي څانگي دي، د استخباراتو رياست ماته وړانديز وکړ چې عملياتي رياست پرېږدم او له دوي سره د څيړونکي په حيث کار پيل کړم خو ما دوي ته مثبت ځواب ورنکړ، که څه هم په بهر کې کار کول سخت و خو ما خوند ځيني اخيست.

د معلوماتو د راټولولو لپاره مې سخت کار کوی خطرونه مې پر ځان منل او په عيني حال کې دې ته هم ځير وم چې زما معلومات د پاليسي جوړونکو په وروستيو پريکړو کې څومره رول لري، ما به د خپلو راپورونو سره ځيني وخت يادښتونه هم ليکل چې پکې به د حالاتو په اړه معلومات او د راتلونکي په اړه وړاندوينې شاملې وي کله چې به زه پوهيدم چې څيړونکو زما له معلوماتو غلط مطلب اخيستی شکايت مي ورته کوی په بيلابيلو وختونو کې لانگلي هم زما څخه غوښتي چې پر مهمو موضوعاتو خپل نظر ور شريک کړم او د راتلونکي په اړه به يې وړاندوينې غوښتي. ځيني وخت به زما مشرانو هم له ما غوښتنه کوله چې د دوي لپاره څيړنيزه ليکنه وکړم او زه په دې نه شرميدم چې د سيمي حالات د څيړنې په توگه وليکم.

په هيڅ برخه کې مې د (ملي استخباراتي ټکلونو) په اندازه دلچسپي نه درلوده پدغه څيړنو کې د امريکا د دولت له لوري تر ټولو د لوړې کچې معلومات شريکيدل، او داسي ښکارېده چې دغه څيړنې د ټولې ورځې د استخباراتو نتيجه گيري ده چې له مخې يې قضاوت کيږي او ورسره سم تگلاره ټاکل کيږي. د ۱۹۸۰يمې لسيزې په وروستيو کې چې زه بغير له کومي رسمي پوښښ څخه له يوې ايراني سرچينې سره په تماس کې

وم د (ملي استخباراتي اټکلونو) د لړۍ څخه د ايران د انقلاب د راتلونکي په اړه پر يوه څيړنيز راپور کار پيل کړ او او د راپور ليکونو زما له څانگې څخه پدې برخه کې مرسته وغوښته، ما بايد مرسته ورسره کړې وای، زما دغه پروسه په تيره د استخباراتي مامورينو رول پکې ډير خوښ شو دوي د بيلابيلو جغرافيايي ساحو مسوولين راټول کړي و او بيا يې د ټولني له نورو کسانو سره گډ کړي و او د ملي استخباراتي شورا نوم يې ورکړی و چې پکې پاليسي جوړونکو او د کانگريس غړو هم برخه درلوده او هر يوه به له خپل لوري د ټولني پر ليدلوري اثر اچوی.

د پټو مامورينو لپاره سخته وه چې د دغې شورا غړی شي خو بيا هم د ځينو سيمو په خاصه د نژدي ختيځ او جنوبي اسيا يو شمير پټ مامورين د دغې شورا غړي و او دوي ته په کتو به زما هم د دغې شورا غړيتوب ته هيلي پيدا شوي زما په گمان د ساحې جاسوسان د ميز تر شاه څيړونکو څخه ډير پوهيري ځکه دوي سيمه ليدلې، د خلکو په کلتور پوهيري او وضعيت ښه تحليلولې شي ما غوښتل چې زه ترټولو غوره افسر واوسم او هر هغه معلومات چې واشنگټن ورته اړتيا لري پيدا او ورسره شريک کړم، او بايد څيړنيز مهارت هم ولرم، کله چې زه د يو هيواد لپاره مسوول وټاکل شوم نو ما هغه حدود هيڅ وخت ندي منلي چې مور ته په مسلکي توگه ښودل شوي و ما غوښتل چې په ټولو برخو کې نظر ورکړم او زما دغه نظرونه په واشنگټن کې پر کيدونکو څيړنو مستقم اثر ولري که څه هم له ليري فاصلې وي.

د ۱۹۹۱ په اوږي کې زه او پاولا له خپل ماشوم زوي سره واشنگټن ته ولاړو ما غوښتل چې د استخباراتو د ملي شورا غړی شم او پدې برخه کې مې د خپل مخکيني رياست له مرستيال څخه چې څه موده وړاندي د دغې شورا غړی هم و مرسته وغوښته، هغه را ته وويل : ته يوولس کاله په بهر کې وې او اوس بالکل د دې وړ يې چې د ميز تر شا کښينې. د خليج د لومړي جنگ تر پای ته رسيدو وروسته امريکا غوښتل چې صدام کنترول

کړي او که ممکن وي هغه په څو میاشتو کې له واک لیري کړي په واشنگټن کې د صدام د لیري کیدو لپاره پالیسي جوړه شوې وه اوس له سي ای ای څخه هیله کیده چې دغه پالیسي تطبیق کړي. زه د سي ای ای د یو تر ټولو پراخ ټیم د لومړي مرستیال په توګه وټاکل شوم دغه ټیم ته یې د عراق عملیاتي ډله ویل زه په لومړي ځل له یو سخت ماموریت سره مخ وم د سي ای ای مامورین په عادي ډول یواځي د پېښو په اړه معلومات راټولوي په پېښو کې د نفوذ او یا هم د پېښو لوري ته د بدلون کار د دوي نه وي که چیري سي ای ای د کوم کار اراده هم وکړي نو هغه بیا د ولسمشر له لوري تایید شي.

د فترې کارونه زما لپاره نوي و، د مسودې ترتیب، د ولسمشر لاسلیک اخیستل، د کانګریس د جرګیو غړیو ته معلومات ورکول له پنتاګون او بهرنیو چارو وزارت څخه د ملاتړ تر لاسه کول او نور ما مخکي نه و کړي خو بیا هم ما دغه کار په ډیره لیوالتیا سره پیل کړ، زما نظر داو چې د خلیج تر جګړې وړاندې د جورج بوش ادارې د عراقی شیعې ګانو او کردانو پر وړاندې د صدام حسین څخه ملاتړ یوه غلطې وه اوس ما غوښتل حالات بیرته سم لوري ته بوزم، څو ځله مې سیمي ته سفرونه وکړل هلته مې د سي ای ای د څانګې له مسوول سره مشوري وکړي او له هغو کسانو سره مې لیدنې درلودې چې مور د صدام پر ضد انقلابیان فرض کړي و. پدغه وخت کې زه د پټو فعالیتونو په اصولو پوه شوم د نژدې ختیځ د څانګې مسوول له تیرو تجربو په دې باور و چې په دې معامله کې ښکیلتیا به د سي ای ای لپاره ګټوره نه وي خو اوس مور بیا غوښتل په یو بهرني هیواد کې د کودتا ملاتړ وکړو په ټوله اداره کې دا ذهنیتو چې ولسمشر له سي ای ای څخه د بهرنیو ستونزو د حل لپاره غیر عادي غوښتنې کوي، د سي ای ای مشر د سپینې ماڼۍ غوښتنې نه شوې ردولي خو په عین حال کې یې پر مور هم ډیر فشار نه راوړ او زموږ په کارونو کې یې مداخله نه کوله د هغه بې طرفي او یا مخالفت زموږ لپاره مانا نه درلوده مور خپل کار کوی، زما په ګمان سي ای ای پدغه ماموریت کې یو لوری نه بلکه یوه اله وه او باید چې ولسمشر په ټینګه زموږ ملاتړ

وکړي. زموږ مسوولیت و چې راسپارل شوی کار په ښه ډول سر ته ورسو او جوړه شوې پالیسي بریالي کړو، له ۱۹۵۳ څخه چې د ایران شاه د سي ای ای په مرسته د یوې کودتا له لارې بیرته واک تر لاسه کړ نړۍ د سخت دریځي لور ته میلان کړی و ما خپل د ټیم مشر ته هغه ستونزې په یو لیک کې یادې کړې چې په عراق کې د ماموریت پر مهال به زموږ د بریا مخه نیسي، ما وویل موږ نه باید مخامخ بغداد ته ور ننوزو او صدام له څوکۍ لیري کړو ما د پالیسي جوړونکو د مرستیالانو سره اړیکې ونیولې تر څو په نورو لارو لکه د عراق سرحدونو ته څیرمه د خوندي سیمې رامنځ ته کولو په اړه د دوي ملاتړ تر لاسه کړم دوي هر یوه به په ډیر ادب زما خبري اوریدلي خو دا اصطلاح به یې کاروله چې هغه وخت په دروازه ځان مه ژوبلوه چې بیرون ته وزې.

یواځې د دفاعي پالیسي د برخې مرستیال زما سره هم نظره و خو لا هم زه د ده پر جدیت باوري نه وم، پاول ولفوویټس مې بیا د جورج ډبلیو بوش د واکمنۍ پر مهال پوره وپیژندی.

یو کال به مې نه وتلی چې د استخباراتو په ملي شورا کې د منځني ختیځ د څانګې لپاره د مرستیالۍ څوکۍ خالي شوه د خپل مشر په مشوره مې ورته غوښتنلیک ولیږه او پکې مقرر شوم دلته مې یو کال د استخباراتي نړۍ په بله څنډه کې تیر کړ له استخباراتي ادارو او کانګریس سره مې کار وبار و هلته مې له ایلن لیبسن سره یو ښه ټیم جوړ کړ د پالیسو لپاره مو ډیر استخباراتي وړاندوینې وکړې هر سهار به مې هغه کاغذونه لوستل چې د پالیسي جوړونکو له لوري به رالیږل شوي و او ما به هڅه کوله چې د دوي د پالیسو د تطبیق هر اړخیزه څیړنه وکړم.

دلته مې هم فقط کال پوره کړ چې د عملیاتي بخش مسوول ټام ټوپنټر راڅخه غوښتنه وکړه چې د بهرنیو چارو په وزارت کې د پیټر ټرنپ د دفتر

د مشر په توگه دنده واخلم، دوي دواړه پخواني ملگري و او ترنپ زه د کانديدانو له منځه دغې دندې ته غوره کړم، له دې وروسته زه د پالیسي جوړونې په برخه کې مستقیماً بنکيل شوم او د واشنگتن د سیاست له پټو او حیرانوونکو واقعیتونو خبر شوم، د بیل کلنټن د حکومت لومړی کال و او داسې بنکاریده چې ولسمشر د بهرنۍ پالیسي په اړه خاصه لیوالتیا نلري یواځې د داخلي پرمختگ په اړه یې فکر کوی د کابینې اکثره وزیرانو کونښن وکړ چې ولسمشر خپلو مسوولیتونو ته متوجه کړي خو پایله یې نه درلوده یواځې د وزارتونو په کچه پالیسي جوړیدلې چې ډیر لږ به پکې د سپینې ماڼي نظریات شامل و، وزارتونه او نوري ادارې پخپل منځ کې سره نښتې وې او لکه ماشومان چې په ریگ کې لوبې کوي د یو بل سترگو ته یې ریگ شینده. یواځې یې د خپلو کاغذي کارونو او خپلو امتیازاتو څخه دفاع کوله هیچا نه غوښتل په خپله اداره کې تر خپلو گټو تیر شي ځکه بیا ورته د کمزوري په سترگه کتل کیدل، کاغذي برلاسي ته اهمیت ورکول کیده ملي گټو ته پام به هسي تصادف و.

د بهرنیو چارو په وزارت کې هم دغه حال و بیروکراسي اوج ته رسیدلې وه هرې شعبيې به کونښن کوی چې په هره موضوع کې خپل نظر پر نورو ومني هیچا هم پښو او کارونو ته د واقعیت په سترگه نه کتل او نه یې د بلي شعبيې دلایل د عقل په ټول ارزول، اکثره وخت به موضوعات د شعبو تر منځ دومره جنجالي شول چې د فیصلې لپاره به د بهرنیو چارو وزیر ته وړل کیدل. د وزرات مشرانو هم د ښوونځیو د بدماشانو غوندي چلند کوی کله چې به د کومې موضوع په اړه بحث کیده نو د هغه مامور خبره درنه بلل کیده چې شا ته به یې کوم ځواکمن چارواکی و او هغه چا ورسره بحث نشوی کولی چې شاته به یې په هماغه اندازه زورور څوک نه و یا به یې رغ تر وزیره رسیده، د بهرنیو چارو وزارت مامورینو به گوتې په هوا کې نیولې وې چې معلومه کړې سیاسي باد له کوم لوري لگيږي، پدغه شرایطو کې مي خپل ځان پر دغه څوکۍ بې فایدي باله، زما پر ځای به د منځني ختیځ د چارو له همرغې کوونکي او د فلسطین اسراییلو د سولې د پروسې له د مسوول ډینیس روز سره مشورې کیدلي، یو ځل مې پیټر

ټرنپ ته وليکل چې د پيښو او موضوعاتو په اړه ثابت دريځ ولري، راته وپې ويل: ډيره ښه خبره ده له ډينيس سره يې همبرغي کړه. هيچا زما خبرو ته پام نکوی ځکه تر شا می داسي څوک نه و چې دوي ورڅخه ووپريږي.

د وزارت په اړه زما فکر اوښتی و يو ملگري مي راته ويل تکړه سپری يې ښې خبري کولی شي، په موضوعاتو پوهيږي خو د سياسي قضاوت پر مهال هر موضوع هيره وه چې له جنجاله يې خلاص يې. ما د وزارت ټولو مسوولينو ته ډير احترام درلود هغوي ډير ذهين او پوه کسان و خو زما ځکه پري زړه سوځيده چې دوي په څنگه کاري ماحول کي کار کوي او دوي دا هر څه څنگه زغمي.

بیرته مې د سي ای ای اې خواته مخه کړه هغه چې کارکونکي يې مغروره او تنگ نظره و، زه بیرته د هغو خلکو منځ ته ورغلم چې مسلک يې د درواغو او د بل د تير ايستلو تقاضا کوي خو په بهرنيو چارو وزارت کې يو کلن کار مي ډير ارزښتمن و او هغه څه چې مې هلته زده کړل تر ډيره به يې په ياد لرم.

په سي ای ای کې بيا يو جنجالي ماموريت راوسپارل شو د ټول وژونکو وسلو د مخنيوي پروگرام، د منځني ختيځ او جنوبي اسيا په برخه کې تر ټولو لوي پروگرام و او له شمالي کوريا ماسيوا د اټومي، کيمياوي، بيالوژيکي وسلو او ليري واټن ويشتونکو توغنديو په اړه انديښني په همدغو دوو سيمو (منځني ختيځ او جنوبي اسيا) پوري تړلې وي ايران، عراق، پاکستان، سوريه او ليبيا هغه هيوادونه و چې دغو وسلو ته د لاس رسي هڅي يې کولي او مور ته د سپيني ماڼۍ له لوري لارښوونه شوې وه چې په سختۍ سره يې مخه ونيسو، د سي ای ای مشر چې څومره د صدام پر ضد اقدام ته چمتو و اوس د ټول وژنې د وسلو پر وړاندي له

خطر سره ډغرو ته چمتو نه ښکاریده ما په یادو هیوادونو کې له خپلو څانگو سره اړیکې ونیولې او او هغوي مې وهڅول تر څو د ټول وژنې د وسلو په اړه خپل راپورونه زیات کړي او دوي ته مې له خپله اړخه د مالي او تخنیکي مرستې ډاډ ورکړ، زموږ د بخش مسوول به هر څه تر نظر لاندې ساتل خو زه یې له هیڅ کار منع کړی نه یم.

ماته معلومه شوه چې سي ای ای له نژدې ختیځ او جنوبي اسيا اخوا د نورو سیمو د ویجاړونکو وسلو د پراختیایي پروگرام په اړه کوم منظم پلان نلري، اوس د دغو وسلو ټکنالوژي په ټولو لویو وچو کې د خپریدو په حال کې وه د هرې سیمې لپاره مسوولې څانگې به هم پخپله برخه کې د دغو وسلو د مخنیوي هڅې کولې او ما غوښتل چې زموږ د دفتر له لاري ټولي چاري همبرغي شي خو دفتري بیروکراسي مو پر وړاندې خنډ وه، یوه ورځ مې په عملیاتي ریاست کې د ویجاړونکو وسلو پر وړاندې د خپلو عملیاتو پلان بیانوي هلته نهه تنه له اوو بیلابیلو څانگو ناست و خو په اقدام کولو کې هر یو ډاریده او داسې غوښتنه یې کوله چې باید یوه گډه حل لاره ولټوو بالاخره زما وړاندیز دا شو چې د ویجاړونکو وسلو د مخنیوي پروگرام باید په ریاست بدل شي او نه یواځې پر نژدې ختیځ او جنوبي اسيا تمرکز وکړي بلکه باید نړیوال وی دا وړاندیز مو لوړپوړو چارواکو ته وسپاره او زه هغه وخت حیران شو چې دغه غوښتنه ومنل شوه زما ښه ملگري او مشاور جیم پاپوېټ یې د رییس په توگه وټاکل شو.

پدغه کار ټول نه و خوشاله، د نژدې ختیځ څانگې خپله مهمه برخه له لاسه ورکړه او په نوي ریاست مربوطه شوه او د څانگې مشرانو پدغه کار کې زه مجرم بللم، مخکې تر دې چې زه هم نوي ریاست ته ولاړ شم د نژدې ختیځ د څانگې مرستیال خپل دفترته ور وغوښتم او راته یې وویل: پام دي اوسه! که نوی ریاست ناکام شو لکه چې همداسې ښکاري، او تا بیا دندې ته اړتیا لرله نو دلته راتلی شې.

په واشنگټن کې پنځه کاله تیر شوي و او زما ډیر زړه کیده چې بیرته ساحې ته ولاړ شم هڅې مې پیل کړې چې په کوم هیواد کې د سي ای ای د څانګې مسوولیت واخلم، پاولا هم زما په څیر د بهر تګ ته لیواله وه زموږ پلان تر ډیره عملي شوی و چې یو ناڅاپي ټلیفون راته وشو، ډیو کوهن پدې وروستیو کې د عملیاتي ریاست مشرتوب ته ارتقا کړې وه د هغه ټاکنې ته په غیر عادي سترګه کتل کیدل هغه یو فصیح او نه ویریدونکی کس و او د پټو خدماتو لپاره یې واضح تګلارې درلودې، دوه کاله وړاندې په عملیاتي ریاست کې د خیانت په تور د (الډریچ امیس) نیول کیدو ستره رسوایي جوړه کړه مور ټولو د خجالت احساس کوي او د ملامتیا ډیره پره پر هغو افسرانو لویده چې د الډریچ په مقررۍ کې یې لاس درلود او هغه وخت چې نوموړې د روسیې له لوري جذب کیده د هغه په پیژندلو کې پاته راغلي و ددې پېښې سره په عملیاتي ریاست کې د اصلاحاتو لړۍ پراخه شوې او روزنې جدي شوې وي.

دوهم څپرکی

له منځه وړونکی

درېمه برخه

بل بدلون د تکنالوژي دودیدل و چې د جاسوسي سازمانونو لپاره یې د عملیاتو او استخباراتو بڼه امکانات برابرول، په ریاست کې نور د سکرترانو، کاتبانو او لوژستیک د مامورینو پخوانی قدر نه و پاتی، ځای یې په تکنالوژي پوه او مسلکي کسانو نیولی و همدا ډول د زما په څیر د انساني استخباراتو ماهرینو هم خپل قدر له لاسه ورکوی د عملیاتو لپاره نوې ډلې جوړیدې د مثال په توګه (په نښه کوونکي) چې دا د مخکینو کسانو لپاره د منلو نه وې پر وړاندې مو ډول ډول دلایل راوړل خو کوهن د منځني کچې له افسرانو یو ټیم وټاکه او ویې ویل چې د نوبو ډلو موثریت و ارزوي او ناندری پای ته ورسوي.

له ډیو کوهن زما پیژندنه هغه مهال وشوه چې ما د ویجاړونکو وسلو د مخنیوي په څانګه کې دنده درلوده هلته یې زما کار لیدلی و چې ما به خپلو همکارانو ته د جدیت او پر خپلو لاس لاندې جاسوسانو د دقیقې څارنې ویل، پر ډیو کوهن زما ژر پرمختګ اثر کړی و له ما یې غوښتنه وکړه چې که د عملیاتي ریاست د ښوونځي چې د (فارم) په نوم یادیده مدیریت وکړم، دا هم زما لپاره یو غیر عادي بدلون او پرمختګ و عموماً د روزنیزو

ادارو مشران لوړ پوړی او تجربه کار کسان وي چې له دې دندې وروسته اکثره تقاعد کيږي زما غوندي يو کس چې نوی وی او لا لوړې رتبې ته نه وي رسيدلې د داسې دندې وړاندې کول د کوهن له لوري د بدلون راوستو بنودنه کوله، زما د مقرري پر وړاندې انتقادونه هم وشول خو کوهن ورته غور نه ايښود يو مامور ورته ويلی و چې د ښوونځي مدیریت ته زما انتخابول لا ډير ليري ده ، خو کوهن ورته غبرگه کړې وه: ښه دا دونه خبره نه ده.

که څه هم کوهن ما ته د ددې دندې د رد واک راکړی و خو زما لپاره دا دنده ډيره مهمه وه ځکه ما کولی شوی له دې لاري په ټول ریاست کې اثر ولرم او مثبت بدلون پکې راوولم، ما کولی شو له هغو تنکیو جاسوسانو سره چې ډيرو زده کړو ته يې اړتيا درلوده لازمه مرسته وکړم زه پداسي وخت کې د ښوونځي مدير شوم چې سور جنگ پای ته رسيدلی و او نور په هغه اړه زیاته توجه نه کیده، نوي کسان ښوونځي ته جذب شوی و د هغو استادانو په مرسته چې تازه له بهره رااستانه شوي جاسوسان و موږ وکولی شو چې خپلو زده کوونکو ته معیاري زده کړي ورکړو هغوي ته د جاسوسی د هنر بیلابیلې څنډې بیان کړو او خپلې تجربې ورسره شریکي کړو.

موږ په خپل ښوونځي کې زده کوونکو ته د پخوانیو کارنامو د بیان پر ځای هغه اهداف ښودل چې د دوي پر وړاندې و او باید دوي ورته ځان رسولی وای ، زما سره ښوونکي اکثره يې بدليدل را بدليدل، تلونکی به يې بیرته له هیواده بهر استول کیدل او پر ځای به يې نوي رااستانه شوي کسان د ښوونکو په توگه راتلل، د دغو تجربه کارو کسانو په شتون کې زما کار ډير اسانه و زه به اکثره په واشنگتن کې وم او د ښوونځي په اړه به مې زړه ډاډه و.

په زړه پوري دنده وه د سي اي اي لومړنۍ روزنې سپری بالکل غرقوي، په څلېروېشت ساعته توگه د ژوند د بدلون درسونه وي کله چې ما پخپله کلونه وړاندي دغه روزنې سرته ورسولې نو بيا مې قسم وکړ چې ځان به ليري ترې ساتم خو اوس چې د نوي جاسوسانو د تربیې او روزنې خبره وه ما ځان په ښوونځي پوري تړلی احساس کړ، ما ته د خپلو ترسره کړو دندو د ارزونې ښه موقع وه د خپل مسلکي ژوند سره مې مينه نوې شوه او هر څه چې مې په توان کې و هغه مې له خپلو زده کوونکو سره شريکول، له اخلاقي نظره زموږ ښوونځي هيڅ کمی نه درلود ما د پټو خدمتونو په تاريخ کې د لومړي ځل لپاره اخلاقي معيارونه وضع کړل او خپلو ځوانو زده کوونکو ته مو وښودل، څو کاله وروسته زما له خوا ليکل شوي اخلاقي معيارونه نه يواځې د درس برخه وگرځيده بلکه په کاري ساحه کې د اخلاقي اصولو په توگه هم ومنل شول چې دا زه له خپل مسلک سره لويه مرسته بولم او ډير پرې وپاړم.

د (فارم) ښکلی ښوونځي، باغونه او چمنونه يې په زړه پوري وزه يې بيرته عادي ژوند ته گرځولم د ماشومانو سره عادت کيدم کورنۍ ته مې پام واوښت، زوي مې (ډوگ) هم لوی شوی و د کبانو ښکار، باسيکل چلول او په لرگينو خونو کې اوسيدل يې زده کړي و، زموږ کور د باوري ملگرو په منځ او کلکو امنيتي پنجره تر شاه د ښوونځي په اړخ کې و هيڅکله مو د کور درازه نه تړله، هغه ماشومان چې به ښوونځي ته تلل نو د بس دريدو تر ځايه به پر باسيکل تلل هلته به يې باسيکل همداسي پريښود او چې بيرته به راتلل نو خپل باسيکلونه به يې سالم موندل، کله نا کله مو ما پښين مهال له ليري څخه د ټوپکو ډزې اوريدلې چې د روزنې پر مهال به ترسره کيدي همدارنگه ځيني وخت به د شپي مهال د خاصو ځواکونو چورلکو هم په سيمه کې په ټيټه ارتفاع روزنيزې الوتنې ترسره کولې.

په دغو کلونو کې مې د سي ای ای له نوي رييس جورج ټينټ سره اړيکي پيدا کړي هغه پر روزنيز پروگرامو ډير ټينگار کوي او پخپله به يې هم زده کوونکو ته ويلي کولې. د زده کوونکو د فراغت په مراسمو کې يې. ^{خطاً} برخه اخيسته، يوه ورځ چې جورج ټينټ د فراغت په مراسمو کې زما خبري اوريدلې وي ما بنام يې د عملياتي رياست له رييسه پوښتلی و چې زما راتلونکي دنده به چيرته وي؟ هغه ورته ويلي و اسلام اباد کې.

جورج زياته کړې وه: خو زما په نظر د سوريې لپاره ښه دی، پدغه مهال د اسراييلو او فلسطین تر منځ بيا اخ و ډب زيات شوی له دواړو لوريو استخباراتي او نظامي تحركات هم ډير شوي و ټينټ او د عملياتي رياست رييس د منځني ختيز په يو اوږده سفر ولاړل تر څو حالات کابو کړي، د اوريدو له کراره د عملياتي رياست مشر غوښتل د منځني ختيز د حالاتو په کابو کولو سره خپل شهرت زيات کړي، هغه د سفر پر مهال جورج ته قناعت ورکړې و چې زه پاکستان ته ولاړ شم، خو له درې کلنې نا اميدۍ وروسته د فلسطین او اسراييلو د سولې بهير چې د کلنن ادارې له لوري يې زياته هڅه کيده گډوډ شو دوهمه انتفاده پيل شوه. په همدې وختونو کې زه، پاولا او ډوگ د جنوبي اسيا پر لور وخوځيدو.

مور ټول د خپلو تجربو په اساس پر وړاندې څو زه چې خپل ځان ته فکر کوم نو عجب حالت سره مخ شم بيلابيلو حالاتو او تجربو راڅخه د بيل طبيعت او متضاد شخصيت جوړ کړی و، د (فارم) ښوونځي يوې سرمعلمې ستپين کويي يو وخت راته ويلي چې پدې اداره کې د دندې پر مهال له کورنۍ او ملگرو سره اړيکي نه پالل کيږي او ته (زه) چې د سي ای ای يو وفادار غړی يې اړيکي دي د ويجاړيدو پر خوا دي، هغه وخت ماته دا خبره بابيزه معلوميده خو وروسته پوه شوم چې حقيقت وايي. ډير کلونه پر له پسې کار، اداري ته ژمنيا، د خپلو لوړو پورو کسانو کاري او اخلاقي کمزوري هغه څه و چې ما به يې تل په اړه فکر کوي خو پريکړه مې نه شوې کولی زمور اداري ته تر کارکوونکو اهداف مهم و زه نه

پوهیدم چې اوس په اداره کې زما مقام چیرته و؟ زه تل خپلې وظیفې ته
ژمن وم خو بیا مې هم نیغه لاره نشوی تعقیبولی.

په هر حال زه که ښه وم که بد خو د سي ای ای له لوري د ۱۹۹۹ کال په
اوري کې په اسلام کې د دغې ادارې د خانګې د مسوول په توګه وټاکل
شوم.

د جګړې پر لاره

پاکستان، طالبان او القاعده

دریم خپرکی

بڼه وختونه

طالبانو چې په پښتنو کې کوم محبوبیت کې تر لاسه کړ هغه یې د افغانستان په نورو قومونو چې د هیواد په شمال کې میشت دي لکه تاجکو، ازبکو او هزارووکې نصیب نشو، له هزاره گانو سره چې د شیعه مذهب لارویان و د سني طالبانو برخورد ډیر سخت و په شمال کې لبرکي قومونه د طالبانو پر ضد د (افغانستان د ژغورنې متحده اسلامی جبهه) په نوم تر یوه چتر لاندې سره راټول شو چې وروسته دغې جبهه د شمالي ټلوالې په نوم مشهور شوه، هغه وخت چې ما په سیمه کې خپله دنده پیل کړه شمالي ټلواله له طالبانو سره په بده کورنۍ جگړه کې ښکیل وه، د دغې ټلوالې جگړه ماران د هیواد په شمال او شمال ختیځ کې تر لیرې پرتو سیمو پر شا تمبول شوي و.

د پاکستان پر استخباراتي اداره ای ایس ای دا تور لگول کیري چې طالبان دوي رامنځ ته کړي خو دا خبره سمه نه ده مگر اسلام اباد ډیر ژر دغه د زده کوونکو ډله په غیر کې ونيوله او لومړنۍ مرستې یې د ای ایس ای په وسیله ورته ورسولې تر څو له دې لارې پاشلې افغان ډلې د سنیانو تر مشرتابه لاندې سره یو ځای کړي او له پاکستان سره ښې اړیکې ولري. په حقیقت کې له شمالي ټلوالې سره د طالبانو د جگړو له امله پاکستان د طالبانو ملاتړ ځکه مهم باله چې شمالي ټلوالې له روسیې او هند سره نژدې اړیکې درلودې، د پاکستان له رامنځ ته کیدو سره د دغه هیواد واکمن دا اندیښنه لري چې کیدای شي له ټولو لوریو د دښمنو هیوادونو په محاصره کې راشي چې د دوي په نسبت له هند سره به نژدې وي ځکه نو د دغې طبیعي اندیښنې له امله پاکستان له طالبانو سره

خواخوري درلوده او په ښکاره يې د دوي له لاري خپلې سيمه ييز سياسي گټې تعقيبولې.

په افغانستان کې کورنۍ او پر له پسې جگړې او له طالبانو د پاکستان ملاتړ د امریکا د حکومت لپاره د انديښنې وړ نه و ځکه هغه وخت لا په سيمه کې د ډرامې بل لوبغاړی (اسامه بن لادن) نه و، د عرب بيلونر زوي اسامه د شوروي پر ضد د افغانانو د جهاد پر مهال په جگړو کې څرگند رول درلود له هغه سره په کافي شمير عرب جنگيالي و او د يرغلگرو کافرانو پر وړاندي يې له افغان مسلمانانو دفاع کوله، هغه په ۱۹۸۰ کې هم سخت دريځه نظريات درلودل خو کله چې په ۱۹۹۰ يمو کلونو کې د سعودي عربستان حکومت په خپله خاوره کې د امريکايي ځواکونو له ميشتيدو سره موافقه وکړه نو ورسره دغه سخت دريځي هم زياته شوه، دغه ځواکونه د خليج د لومړۍ جگړې پروخت ددې لپاره په عربستان کې ميشت شول چې کوپټ د صدام له ولکې خلاص کړي، په عربستان د امريکايي سرتيرو د ميشتيدو د مخالفت له مسئلې سره د دغه هيواد حکومت له اسامه سره اختلاف پيدا کړ او هغه يې اړ کړ چې سوډان ته مهاجر شي هلته اسامه د اسلامي سخت دريځو ډله منظمه او رامنځ ته کړه چې نوم يې پر القاعده کيښود، د القاعده لغوي مانا (اساس) دی، له دې سره سم اسامه د سي اي اي او نورو امريکايي استخباراتي ادارو پام د ځان په لوري واړوه، د امریکا له پرله پسې شکايتونو وروسته د سوډان حکومت اسامه ته وويل چې کوم بل ځای ته ولاړ شي او ۱۹۹۶ کال کې ايله طالبان کابل ته رسيدلي و چې اسامه له خپلو لږ شمير عرب جنگياليو سره افغانستان ته ولاړ.

په افغانستان کې د هغه د ملگرو شمير چې ډيری يې عربو په تيزۍ سره زياتيده، دوي دومره ډير هم نه و فقط راتلل چې د طالبانو په ملاتړ له شمالي ټلوالې سره و جنگيري. بالاخره يې ځانته د (عرب ۵۵۵ غونډ) په نوم جلا نظامي ډله جوړه کړه، په افغانستان کې د القاعده په کمپونو کې

د تروریستي او نظامی زده کړو لړۍ پیل شوه او هغه کسان چې له اسامه سره به یې بیعت کړی و او د القاعده رسمی غړي به و پدغو روزنیزو مرکزونو کې روزل کیدل، د اسامه دغو نړیوالو ملاتړو ځانونه افغان عربان بلل.

په ۱۹۹۶ کال کې اسامه بن لادن د امریکا پر ضد د جگړې اعلان وکړ خو دغه اعلان ته په لویدیځه نړۍ کې دومره پام ونشو مگر په ۱۹۹۸ کې په ختیځه افریقا کې کې تر بریدونو وروسته هر څه بدل شول، د کینیا په نایروبي او د تانزانيا په دارالسلام کې د امریکا پر سفارتونو د موټر بم حملې وشوې او پره یې پر القاعده ور ولویده، په څو اونیو کې امریکا د دغو بریدونو د انتقام په موخه په افغانستان کې د القاعده گڼ روزنیز کمپونه په کروز توغندو وویشتل، د امریکا د توغندیو برید یو سمبولیک کار و، د امریکا حکومت ونشو کړای د افریقا له بریدونو وروسته د القاعدې پر ضد څه وکړي یا هم خپل اصلي هدف له منځه یوسي، خو بیا د کلنټن ادارې د اسامه پر خلاف کلک دریځ نیولی و دوي له ملا عمر او طالبانو وغوښتل چې اسامه امریکا ته وسپاري تر څو هغوي یې محاکمه کړي، کله چې طالبانو دغه غوښتنه رد کړه نو امریکا پر طالبانو بندیزونه ولگول او ملگري ملتونه یې هم قانع کړل چې پر طالبانو بندیزونه ولگوي.

عدالت ته د اسامه بن لادن د راکشولو په برخه کې د امریکا احساسات ژر ساړه شول له هغه څخه په راتلونکي کې هم د ستر خطر ویره نه وه، د اسامه د نیولو لپاره د ځانگړو ځواکونو عملیات نا ممکن بریښیدل هیڅکله چا پدې اړه فکر ونکړ، مور چې د القاعدې د مرکزونو په اړه کوم معلومات تر لاسه کړل یواځي هوایي بمبار او د کروز توغندیو بریدونه ممکن و خو بیا یې هم دقیق وخت او سم ځای ته اړتیا وه تر څو د اضافي تلفاتو مخنیوی وشي، په هغه وخت کې د بې پیلوټه الوتکه څخه کار نه اخیستل کیده، ډیر لږ وختونه داسي استخباراتي معلومات تر لاسه شول

چې د قيقو خو بيا حكومت پريكړه وكړه چې په برید كې د بې گناه كسانو د زيانمنیدو خطر ډیر زیات دی.

د اسامه بن لادن د تعقیب لپاره د امریکا زړه نا زړه توب او خطر نه منلو مور د پاکستان له رټلو منع نه کړو، پاکستان یو له هغو دریو هیوادونو و چې په افغانستان کې د طالبانو حکومت په رسمیت پیژندلی و، له پاکستان سره زموږ د رسمي ارتباطاتو په ترڅ کې به دا گیلې کیدلې چې ولي د داسې حکومت ملاتړ کوي چې هغوي زموږ دښمن ته ځای او پناه ورکړې ده. په هغو شرایطو کې داسې نه ښکاریده چې سي ای ای دي پخپله له اسامه بن لادن سره معامله یو طرفه کړي، ما د خپل کار په ترڅ کې په وارولیدلې چې د امریکا د بهرني پالیسي په نظر کې نیولو او خطر منلو سره به مور ځینې دندې سرته رسولې، د امریکا د حکومت غلطې داده چې له سي ای ای غواړي چې هر کار په سمه، منظمه او بالکل پټه توگه سرته ورسوي. ما فکرکوی په اسلام اباد کې زما له دندو یوه یې د هغه سړي نیول یا وژل دي چې د سي ای ای مشر جورج ټینټ په خپل وخت کې د امریکا د امنیت لپاره د تر ټولو لوي خطر په توگه یاد کړی و، دا کار ما په خپلو امکاناتو یا هم د حکومت په لږ مرسته کولی شو ځکه هدف په یو نا ارامه، لیري پراته، بې کنټروله او کورنۍ جگړه کې ښکیل هیواد کې و، پداسې سیمو کې مور د چا د وژنې لپاره د فدرالي ادارې له لوري وضع شوي اصول په نظر کې نه نیسو، که هدف مو له منځه وړی وای حکومت به مو له لوي سرخوږي خلاص و او بل د استخباراتو د کارکوونکي په حیث دا زما دنده وه او په منلو کې به یې هیڅ زړه نا زړه شوی نه وای، ما کلونه د دا ډول ننگونو پر وړاندې کار کړی دی او اوس یې ښه وخت و.

د کار د پیل په لومړیو شپږو میاشتو کې مې پر دې کار وکړ چې مور باید څه وکړو؟ او له هغه را وروسته مې پر خپلو راتلونکو دندو او د هغه لپاره پر تیاري کار وکړ د ۱۹۹۹ په ډسمبر کې زه په دې پوه شوم چې د اسامه

بن لادن او القاعده پر وړاندي هغه لاره چې مور تر دې وخته تعقیبوله
هدف ته نه رسیده، ما باید د ستونزې په اړه له بل لوري فکر کړی وای او
د حل لپاره مې نوې لاره موندلې وای.
د جگړې پر لاره

پاکستان، طالبان او القاعده

دریم خپرکی

بڼه وختونه

۱۹۹۹ د نومبر ۱۲مه

له پېښې وروسته يو عيني شاهد كيسه كوله چې د موټر حركتونه ډير عجيب او غريب و، د نامعلوم علت له مخې چلوونكی خپل موټر نشو پارک كولى، موټر به خو فته مخ ته شو بيا به يې ريرورس وكړ خو لحظې به انتظار و بيا به يې موټر مخ ته كړ او ريرورس به شو دا كيسه لس - دولس ځله تکرار شوه موټروان به لږ ځای ته تغير ورکړ خو موټر يې نه دروى او داسې ښکارېده چې ددې کار تر شا كوم علت شته، بالاخره موټر د امريکا سفارت له ديواله درې سوه فته ليري پر سپين ميدان ودرید، ور څيرمه د محکمې ودانۍ وه نور يې شاوخوا هيڅ موټر يا بل ديوال نه و. عجبه وه هيڅ مشکل نه و رښتيا هم عجبه وه .

ټيټ ږغ مې غور شو لکه سړى چې د خپلې گيډې اوازاورې، شيبه وروسته زه پر غولي پروت وم زما شاوخوا کسان چې تازه يې ماته د خپلو راپورونو اورول پيل کړى و ماته حيران و، پرې چيغه مې کړه: پروت وکړئ

پداسې حال کې انسانان غواړي چې کړکيو ته ځان ورسوي تر څو وگوري بيرون څه روان دي؟ يو کال مخکې د کينيا په نايروبي کې د امريکا د سفارت کسانو همداسې کړي و کړکيو ته نژدې شوي و خو کله چې چاودنه شوې وه نو اکثره يې ټوټه ټوټه کړي و، خو ما خپلو ملگرو ته امر وکړ چې په ټيټ تگ ځان مرکزي سالون ته ورسوي ځکه هلته به مور د سفارت په شاوخوا ودانيو خوندي يو د سفارت ودانۍ له خښتو جوړه وه. خو پر له پسې دقيقې د سفارت د لوړ منزل ټول کارکوونکي په کښته هنکرونو کې غلي و، ښه شيبه وروسته زه په احتياط ولاړ شوم تر څو وگورم څه روان دي، له نژدې کړکۍ مې په ليري ميدان کې سپين موټر وليد چې لوگي ترې پورته کيږي .

بريد کونکي ډير چالاکه و درې عادي SUV گاډي چې د شا د سیتونو هنداري په نیم شفاف پلاستیک پوښ او ۱۰۹ ملي متري چينايي توغندي پکې نصب شوي و په بريد کې کاريدلی و، د سفارت تر څنگ بريد کونکو د ښار په بله څنډه کې د امريکا د سفارت د کلتوري څانگې بله ودانۍ هم په ريموټ کنترول توغندي باندي په نښه کړې وه او دريم بريد هم د ښار منځ کې پر هغه سيمه باندي شوی و چې گڼ د ملگرو ملتونو دفترونه پکې ميشت و، که څه هم وروستي دوه هدفونه په توغنديو لگيدلی و خو بيا هم هيڅوک نه و وژل شوي يواځي د سفارت د کلتوري څانگې د دفترينو پاکستاني ساتونکی په پارچو سخت ژوبل شوی و، لومړنيو څيړنو ښودله چې زموږ پر دفترتوغول شوي دوه توغندي يواځي څو انچه له هغې کړکۍ پاس تير شوی و چې زه به ورته نژدي کيناستم، سره له دې چې بريدکونکو پوره چمتوالی نيولی و او هدف يې هم سم په نښه کړی و خو يواځي د موټر او ودانۍ تر منځ واټن يې غلط کړی و او له دې امله زه او گڼ ملگري مې وژغورل شو. دغه بريد مور متوجه کړو خو ښه داوه چې راکټونه څو انچه پاس تير شوی و راتلونکی پسرلی په زړه پوري نه و يواځي څلور مياشتي مې کيدلې چې زه دې هيواد ته راغلی وم او له دا ډول هرکلی سره مخ شوم.

د استخباراتو د مسلکي کارکوونکي لپاره ننگونې په گټه وي او هغه مهال په پاکستان کې ډير داسي څه و چې مور يې مصروفه کولي شو، دغه ياغي هيواد چې په ۱۹۹۹ کال کې يې د خپلواکي ۵۲ کلونه پوره شول په ۱۹۴۷ کال کې د برتانوي هند د تجزيې په پايله کې رامنځ ته شو او له هغه راهيسې يې خپل جنوبي گاونډي سره څلور جگړې کړې وې، وروستۍ هغه يې د کارگل جگړې په نامه وه چې اسلامآباد ته زما تر راتگ څو اونۍ وړاندي پای ته رسيدلې وه، حتی بهرنيان هم د هند پر وړاندي د پاکستانيانو کرکه په واضح ډول درک کولی شي، د دغو دوو هيوادونو تر منځ د اختلاف عمده ټکی د کشمير غرنۍ سيمه ده چې د هند په شمال کې واقع ده، پاکستان غواړي چې د کشمير مسلمان ميشه سيمه په دوي پوري وتړل شي خو د دواړو هيوادونو تر منځ د ۱۹۴۷ د لومړنۍ جگړې

راهیسی هندوستان دغه سیمه نیولې ده. د کشمیر سیمه لا هم ویشلی ده او سرحدی کرښه یې د (کنترول لاین) په نامه یادېږي چې د دواړو هیوادونو د پوځونو له لوري یې کلکه څارنه کېږي، پاکستان د دې لپاره چې د کنترول لاین پوري غاړه کشمیر هم تر لاسه کړي د سیمه ییزو یاغیانو ملاتړ کوي تر څو د اشغالگر هندي پوځ سره جگړه وکړي، په سیمه کې د هندي پوځ له لوري له عام ولس سره وحشت او تیريو د پاکستان د شیطانت لپاره لا ښه زمینه برابره کېږده.

د پاکستان رامنځ ته کیدل د سړې جگړې سره هم مهاله وه کله چې برتانوي هند وویشل شو هندوستان د هغه مهال شوروي اتحاد ته ځان نژدې کړ له هغوي څخه یې په پراخه کچه نظامي مرستې او وسلې تر لاسه کړې او ددې په مقابل کې کمونیست ضد پاکستان د امریکا خوا ونيوله، پدې وخت کې د امریکا له لوري یو اتحادیه رامنځ ته شوه چې وروسته یې د (سینټو) نوم ځان ته غوره کړ او موخه یې د کمونیستي مستعمرو زړه ماتې کول و، پاکستان د دغې اتحادیې غړی شو او د شوروي پر ضد یې له سینټو سره په خاصه توګه استخباراتي برخه کې همکاري کوله دا همکاري په پوره احتیاط سره کیدله او د دواړو لوریو لپاره ګټوره او موثره وه، خو کله چې په ۱۹۶۰ کې د شوروي په فضا کې د پرانسس ګرې جاسوسي الوتکه وویشتل شوه نو پراخ ډیپلومات کړکیچ رامنځ ته شو ځکه دغې الوتکې د پاکستان له هوايي ډګره الوتنه کړې وه.

په ۱۹۷۹ کال کې چې کله شوروي اتحاد په افغانستان برید وکړ نو د امریکا او پاکستان اړیکې ډیرې زیاتې شوي ځکه هغه وخت د پاکستان د نظامي استخباراتو اداره (ای ایس ای) افغان مجاهدینو ته د امریکایي وسلو او پیسو د رسیدو عمده لاره وه چې بالاخره د همدې ای ایس ای له لاري افغان مجاهدینو ته پرمختللی دافع هوا (سټینګر) توغندي ورسیدل، د دواړو استخباراتي اداروله لوري د مجاهدینو ملاتړ د بری لومړی نښه وه او بالاخره په ۱۹۸۹ کال کې شوروي اتحاد د نظامي ماته وخوړه او له

افغانستانه يې خپل پوځونه وايستل، په هغه وخت کې د سي ای اې کارکوونکو د افغان جگړې لپاره د (شوروي ضد جهاد) اصطلاح کاروله، د جهاد لغوي مانا هڅه ده او هغه مهال لا د جهاد لفظ خپل ارزښت نه و بايللی.

په ۱۹۸۰ لسيزه کې د امريکا او پاکستان تر منځ استخباراتي همکاري اوج ته رسيدلې وې او ورسره د دواړو هيوادونو عمومي اړيکي هم ډيري پراخي شوي وي، ددې پخاطر چې پاکستان د شوروي پر وړاندي د افغان جهاد د منظمولو خطر پر غاړه واخيست امريکا د دغه هيواد سره ډيري مرستي وکړي چې پکې د F-16 جنګي الوتکو ورکړه او د زياتو اقتصادي او پرمختيايي پروگرامونو عملي کول شامل و.

د امريکا او پاکستان د اړيکو له پيله د همکاري او مهربانۍ تر څنګ څر پرتياوي او توپيرونه هم رامنځ ته شوي دي د امريکا لپاره پاکستان مهم خو په عيني حال کې يو جنجالی ملګری دی، پدغه هيواد کې ولسواکي د امريکا لپاره ښه خبر و خو هلته نظامي کودتاگانو امريکا په ويره کې اچوله، له هند سره جنګونه او په ختيځ پاکستان (اوسني بنگله ديش) کې د دغه هيواد لخوا سختو ظلمونو ته امريکا د ستونزو په توګه کتل او په خاصه توګه د افغان جهاد پر مهال له ۱۹۸۰ - ۱۹۹۰ پوري يو شمير کړيو د پاکستان په اړه دا نظر درلود چې دغه هيواد د امريکا د هغې پاليسي چې د پراخي ويجاړۍ د وسلو د مخنيوي لپاره يې عملي کوي سخت مخالف دی. پدغه لسيزه کې د کانګريس له لوري داسي قوانين تصويب شول چې د امريکا د حکومت لپاره يې د لنډ مهاله پاليسو د تطبيق مخه نيوله او پر ځای يې پر اوږده مهاله اهدافو د تمرکز غوښتنه کوله، خو بيا هم داسي ليوالتيا موجوده وه چې بايد له اوسنيو او واقعي ستونزو سره مقابلې ته د اوږد مهاله انگيرونو پر ځای لومړيتوب ورکړل شي. د امريکا حکومتونو ۱۹۸۰ او ۱۹۹۰ لسيزو کې د پاکستان پر وړاندي له نرمښت څخه کار اخيست خو کانګريس به د کلکې څارنې غوښتنه کوله.

په ۱۹۸۵ کال کې کانگریس یوه لایحه چې د سناتور لیری پریسler له لوري وړاندي شوه او وروسته د (پریسler لایحه) په نوم مشهوره شوه تصویب کړه، پدغه لایحه کې له حکومته غوښتنه شوې وه چې باید هر کال د دې تایید وکړي چې پاکستان اټومي وسلو ته د لاس رسي هڅه نه کوي تر څو د دغه تصدیق له مخې د امریکا د مرستو حقدار و اوسي، خو دا چې پاکستان په افغان جگړه کې د شوروي پر ضد له امریکا سره همکاري کوله نو د ریگن او جورج بوش حکومتونو څو کاله اټومي وسلو ته د پاکستان د لاس رسي پر هڅو او خپلو قوانینو سترگې پټې کړې، پداسې حال کې چې پر له پسې شواهدو بنودل چې پاکستان د دغسې یو څه په لټه کې دي خو په ۱۹۸۹ کې شوروي عسکر له افغانستانه ووتل نو د امریکا د حکومت له لوري د قوانینو پر وړاندي د بې پروایي علت پاته نشو او په ۱۹۹۰ کال کې یې پر پاکستان بندیزونه ولگول چې له مخې یې له دغه هیواد سره ټولې نظامي او اقتصادي مرستې قطع شوې.

دوهمه برخه

د جگړې پر لاره

پاکستان، طالبان او القاعده

دریم څپرکی

بڼه وختونه

په حقیقت کې امریکا تر هغه وخته انتظار و ایست چې نور یې په پاکستان کې ګټه نه لیدله او وروسته یې د پریسler لایحه پرې تطبیق کړه، دا د پاکستان لپاره یوه ترخه شیبه وه ځکه دوي فکر کوي چې د پریسler لایحه یواځې پر دوي تطبیقېږي پداسې حال کې چې د دوي ملي منافعو د اټومي وسلو د درلودلو غوښتنه کوي او د دغو وسلو درلودل د دوي حق دي ځکه د هند له لوري ورته بالقوه خطر متوجه دي. هندوستان په ۱۹۷۴ کې د اټومي وسلو ازمویښه وکړه خو پاکستان د امریکا سره دملګرتوب په خاطر د پراخې ویجاړي د وسلو ته د لاس رسې حق نه درلود او هند ته د روسیې له لوري داسې کومه ستونزه نه وه، امریکا او پاکستان د اټومي وسلو په برخه کې لویه کوله پاکستان به دغو وسلو ته د لاس رسې او لیوالتیا په برخه کې درواغ ویل او امریکا به د افغان جهاد په خاطر پر دغو درواغو

سترگې پټولې، پاکستان به يې خپل نژدي دولت باله، دا لوبه بڼه وه خو اخر واشنگټن پای ته ورسوله.

له وسله والو سخت دريځو د پاکستان ملاتړ تر هغه وخته د امریکا لپاره په زړه پوري و چې دغه جنگيالي په افغانستان کې د شوروي اتحاد سره جنگيدل کله چې افغان جگړه پای ته ورسیده نو د واشنگټن دلسچي پکې کمه شوه، له اسلامپاله سخت دريځو څخه د ملاتړ نظريه په ۱۹۸۰ یمو کلونو کې د پاکستان د هغه مهال د ديکتاتور جنرال ضاوالحق له لوري رامنځ ته شوه هغه وويل چې د پاکستان بهرنی او کورنی پالیسي باید د اسلام په نوم پر مخ يوړل شي، ضياوالحق په ۱۹۸۸ کې د الوتکې د سقوط په پيښه کې مړ شو خو د خپلې نظريې له مخې يې نوم ژوندي پاته شو. کله چې شورويان له افغانستان ووتل سمدستي د هند تر ولکې لاندي کشمير کې جگړو زور واخيست او هند پر پاکستان او په خاصه توگه د دغه هيواد پر پوځ د دغو ناراميو پړه ور اړوله، دا طبعي خبره وه چې هغه سخت دريځي چې تر اوسه په افغانستان کې په جگړه کې ښکيل و اوس يې په کشمير کې تر کنترول لاین هاخوا په هندي کشمير کې د نفوذ هڅې کولي او د پوځ ملاتړ ورسره و، په لږه موده کې د کشمير د جگړو لويه برخه د پاکستاني سخت دريځو له لوري پر مخ وړل کيده چې پخوا به ځايي کشميري جنگياليو کولي. که څه هم د دغو جگړه مارو له لوري ترسره کيدونکي تروريستي کړنې پخپله د پاکستان لپاره د انديښنې وړ نه وي ځکه هغوي دغه جنگيالي ازادي غوښتونکي بلل خو دا هغه څه و چې له امله يې واشنگټن پاکستان د تروريزم د ملاتړو هيوادونو په لسټ کې شامل کړ.

کانگريس په ۱۹۷۹ کې يو بله لايحه هم تصويب کړه او له مخې يې د بهرنيو چارو وزارت مکلف و چې هر کال د استخباراتي راپورونو پر اساس هغه هيوادونه مشخص کړي چې سخت دريځه وسله والو سره مرستي کوي په ۱۹۹۴ کې چې ما د بهرنيو چارو په وزارت کې دنده درلوده ما

وليدل چې د پاکستان نوم په څو بيلابيلو لستونو کې و، پداسي حال کې چې پاکستان د امريکا نژدي متحد بلل کيده خو بيا هم پدغو لستونو کې به يې له ايران او شمالي کوريا غوندي سر کېنو هيوادونو سره يو ځای نوم ليکل کيده، مگر بيا هم د امريکا د بهرني پاليسي مسوولينو په وېل چې د پاکستان په اړه استخباراتي راپورنه په معيار پوره ندي او سترگې يې ترې پټولې.

د ۱۹۹۸ په مې مياشت کې هند په رسمي ډول اټومي سرگلولې و ازمويلې، د امريکا له لوري له سختو هڅو او د بنديزونو د اخيستلو له وړانديز او نورو غوره ماليو سره سره چې پاکستان له بالمثل کار څخه را وگرځوي بيا هم پاکستان په څو ورځو کې دننه اټومي وسلو ته لاس واچوي او پنځه د اټومي وسلو ازموينې يې وکړې. پدې کار سره امريکا سخته خپه شوه، د ۱۹۹۹ کال په اوړي کې پاکستان خپل نظامي ځواکونه تر کنترول لاین د هند لوري ته واړول او هلته يې د کارگل په غرني سيمه کې سخت تشنج جوړ کړ، هغه وخت چې زه پاکستان ته راغلم د امريکا او پاکستان اړيکي تر بل هر وخت سړې وې او دا سخته وه چې وويل شي چې اړيکي به تر دې هم سړېږي. څو مياشتي وروسته د اکتوبر پر ۱۲مه، د پوځ مشر جنرال مشرف لومړی وزير نواز شريف په يوه سپينه کودتا کې له واکه ليري کړ. د نواز شريف د واک پر مهال فساد اوج ته رسيدلی و او له واکه د بدنامۍ تر حده ناوړه استفاده کيده، د امريکا سفارت هيله درلوده چې پدې کودتا سره به په پاکستان کې بيرته ولسواک ارزښتونه را ژوندي شي او مثبت بدلونونه به راشي. خو د يو انتخاب شوي حکومت د چپه کولو په خاطر د واشنگټن له لوري د پاکستان پر نظامي حکومت نور بنديزونه هم ولگول شول.

دې هر څه د امريکايانو لپاره کومه خاصه مانا نه درلوده ځکه امريکا له ۱۹۸۹ نه چې شورويان له افغانستانه ووتل له جنوبي اسيا يې خپل لاسونه ورتول کړي و، کله چې په ۱۹۹۲ کې د شوروي له ملاتړه برځمن د ډاکټر

نجیب الله حکومت د امریکا او پاکستان د ملاتړو مجاهدینو له لوري نسکور شو نو دغه جگړه ماران په خپلو کې سره په جنگ شول، په افغانستان کې سیاسي انارشي حاکمه شوه او کابل د کورنیو جگړو میدان شو، دیارلس کلن جنگ په دغه هیواد کې قبیلوي جوړښتونه کمزوري کړل، جگړه مارو او سیمه ییزو زورواکو چې شخصي ملیشې یې درلودې ځانونه د قومونو مشران بلل او د هیواد په لویه برخه کې ویره او وحشت خپور و.

د افغانستان په جنوبي ښار کندهار کې حالات تر بدو بدتر و د ۱۹۹۴ په مني کې ښار د سیالو جگړه مارو ته منځ ویشل شوی و او په پوره اطمینان سره یې خلک لوټل، پر هغه لویه لاره چې له دغي سیمې تیریده د نشه یانو او مجرمینو له لوري پاتکونه جوړ شوي و او د دغې لاري له مسافرو او موټر چلوونکو به یې جزیه اخیسته ځیني وخت به یې ښځې هم برمه کولې او تیری به یې ورباندې کوی.

یوې ۳۰ کسيزې ډلې ملایانو چې اکثره یې پخواني مجاهدین و او د دوي شاگردانو چې طالب یې ورته ویل د ملامحمد عمر په نوم د یو ناپیژندل شوي کس په رهبرۍ چې د دوي لخوا د مشر په توگه ټاکل شوی و ظهور وکړ او په ښکاره توگه یې موجودو جنایت کارانو ته وویل چې له خپلو کړنو لاس واخلي کله چې هغوي د دوي خبره ونه منله نو د ملاعمر کسانو د جنایت کارانو پر یوه تر ټولو بدنامه پوسته باندي برید وکړ پدې پوسته کې څو ورځي وړاندې دوي میرمنې چې د هرات ولایت اوسیدونکې وې برمه شوې وې، جنسي تیری ورباندې شوی و او وروسته وژل شوي وې، د ملا محمدعمر کسانو دغه پوسته له منځه یوړه او پدې کار سره یې د کندهار د اوسیدونکو چې د بې قانونۍ له امله پوزي ته راغلي و او د جرمونو د قربانیانو پام ځانته واړوي، په لږه موده کې دغه ډله خورا ځواکمنه شوه، سیمه ییزو سوداگرو دغو دیني زده کوونکو ته چې ځانونه یې طالبان بلل وسلې، پیسې او موټر ورکول.

طالبانو د يو کوچني خو مستقلې ډلې په توگه په ۱۹۸۰ يمو کلونو کې د کندهار ښار په وشاخوا سيمو کې د شورويانو پر وړاندي په جهاد کې برخه درلوده، له نورو ډلو سره د دوي توپير په دې کې و چې د نورو ډلو د قبيلوي رېښو پر ځای يې جوړښت په ديني لحاظ شوی و، اکثره غړي يې په پاکستان کې د مهاجرو د کمپونو ځوان زده کوونکي و، ډير شمير طالبان هغه يتيمان و په ديني مدرسو کې زده کړې کړې وې او په کمپونو کې را لوي شوي و. کله چې د شورويانو له ماتې وروسته دغه کسان له کمپونو په دايمي توگه خپلو کليو ته راستانه شول نو له دوديز او کليوالي ژوند څخه د ليري پاته والي په وجه دوي په ټولنه او قوم کې تنها پاته شول که څه هم يو شمير دغه کسان د شوروي پر وړاندي جهاد او بيا وروسته کورنيو جگړو کې ښکيل و خو د زورورجگړه مارو په شتون کې دوي کوم خاص حيثيت نه درلود.

په کندهار کې د جنايت کارانو د پوستې پر وړاندي له کوچني پاڅون وروسته دغه کسان په گڼ شمير کې د ملامحمد عمر په ډله ورگډ شول، طالبان ډير ژر د يو سيمه ييز سياسي ځواک په توگه مطرح شول او د خلکو پام يې ځانته واړوي، اکثره جگړه مار قوماندان د دې پر ځای چې ورسره وجنگيري ورسره يو ځای شول او د راتلونکي په اړه يې سره جوړه جاري وکړ.

په کندهار کې له پرمختگونو وروسته ډير ژر طالبانو شمال لور ته مخه کړه او د سوځونکي اور په خير خپاره شول دغه ډله چې ډيري غړي يې د پاکستان له مدرسو راغلي و سخت دريزه اسلامپاله، بې زغمه او نه بڅښوونکي کسان و خو د سيمي افغانان چې د خپلسريو او بې قانونيو له امله ځورېدلي و د دغې ډلې رامنځ ته کيدل د حالاتو اړتيا بلله، طالبان ساده خو رښتني خلک و او د پيل په دوو کلونو کې د دوي اکثره نظامي برياوي د دوي د پوځي وړتياو په نسبت د هغو پاڅونونو له امله وې چې سيمه ييزو پښتنو به پخپلو سيمو کې د ټوپکيانو پر ضد کول او له د طالبانو

له رسيدو سره سم به يې واک دوي سپاره، پراخې سيمې يې بې له
جگړې ونيولې او په ۱۹۹۶ کال يې د افغانستان پلازمينه کابل هم د طالبانو
لاس ته ولويد.

نځم څپرکی

د طالبانو مينه

جنوري ۲۰۰۱

زه د سفير ميلام د استوگنځي مخ ته په بې صبرۍ منتظر وم او هڅه مې
کوله چې په داسې موقع کې زما طبعي ليوالتيا پټه کړم، دا يو ډول بې
عزتي وه او زه لگيا وم د راتلونکي ميلمه په اړه مې ځان ته قناعت
ورکوي د پاکستان د دغې اوارې سيمې اکثره ژمي ملايم وي خو نن
اوربنت شوی و او يخه شپه وه ما کوټ هم نه درلود.

د ليدنې امکانات د سفارت د يو تن ارتباطي اکبر له لوري برابر شوي و هغه اصلاً افغان و اوس په امريکا کې اوسيده او په استخباراتي چارو کې شل کلنې بوختيا يې زه دې ته اړ کړی وم چې پر ده او دده په څير نورو کسانو په اسانه باور ونه کړم، چالاکه حکومتونه فرصت طلبه اشخاص جذبوي او دغه اشخاص بيا غواړي چې په هر رنگه چې وي چانس له لاسه ورنکړي او ځان خپل هدف ته ورسوي. د اکبر د شخصيت په اړه که فکر وشي نو هغه ثابته کړه چې کار کولی شي پدغه شپه اکبر مور ته د طالبانو د بهرنيو چارو د وزارت مرستيال ملاجليل اخوند راوست، چې په عام ډول د ملا جليل په نوم يادېږي.

اکبر پخپله يو عجب شی و دا چې پښتون و نو ځکه تمه ترې کيده چې له طالبانو سره به ښې اړيکي ولري، پوره شرابي او چرسې و چې دا کار يې د هيڅ طالب لپاره د زغملو وړ نه و په هغه هيواد چې بې ربري کس به سمدستي بندي کيده اکبر به تل ښوی خريلی مخ گرځيده او دا ځکه چې له ده سره د ملا جليل او د هغه د مشر د بهرنيو چارو د وزير وکیل احمد متوکل ملاتړ و، په هغه هيواد کې چې د سخت دريزه او تنگ نظره پوليسو له لوري اداره کيده د اکبر کارونه غير عادي و، دده زړورتوب يو مثال و هر څوک چې غواړي په ښکاره اصول تر پښو لاندې کړي بايد زور ولري.

د اکبرپيشنهاده ساده و هغه پدې وروستيو کې ملاجليل او يو شمير نور طالب مشران پدې قانع کړي و چې که نړيوال بنديزونه ليري شي نو دی کولی شي د طالبانو لپاره داسې تجارتي اړيکي جوړي کړي چې دوي ورته اړتيا لري خو داسې لاره يې په نظر نه ورتله چې د اسامه تر ستونزه پکې گام واړوي، اکبر د امريکا له حکومت سره هم گڼ تماسونه نيولی و چې که له طالبانو سره يوې معاملې ته يې راضي کړي.

سخته ده چې زمور ليدنې ته د استخباراتي فعاليت نوم ورکړل شي، مور د امريکا سفارت په ستر ودانۍ کې چې جگو ديوالونو احاطه کړې او پاکستاني عسکر يې امنيت ساتي د سفير په استوگنځي کې سره وليدل، ددې لپاره چې دا ليدنه پته وساتو مور ځيني ستونزي وليدلې، اکبر له ملاجليل سره ملگري و دوي د طالبانو د سفارت د موټر پر ځای د اکبر په شخصي موټر کې راغلل، پکار وه چې پدغه ليدنه کې د طالبانو سفير ملا عبدالسلام ضعيف هم برخه درلودای خو هغه مو خبر نه کړ، او په دخولي دروازه کې چې ټول کسان ليدل کيدل ما داسي ترتيبات ونيول چې د اکبر د لنډ کروزر موټر د شا په سيټ کې ناست سړی د تورو بښينو تر شا همداسي نا پيژندلی پاته شي، ميلام نور ترتيبات هم نيولی و خپل کارکوونکي يې مازيگر وختي رخصت کړي و.

له موټره را کښته شوی کس تر ۵،۷ فټه جگ نه ښکاريدی، گرد ماشومانه مخ يې و، ريره يې کوچني کړې نه وه خو بيا هم دومره لويه نه ښکاريده هغه د يو عادی طالب په شکل پنډ خام خړ رنگه پرتوگ کميس اغوستی او ورباندي يې نصواري رنگه انگيا او بيا صدری اغوستې وه، جامې يې په پنډ خړ څادر کې پټي وي او توره کندهاری لونگی يې پر سر وه چې اوږده شمله يې دده پر چپه اوږه را اوښتې وه ، لونگی يې چې د مخ خواته کوچنی ښکاريده د سر شاتنی برخې ته ور ښويدلې وه.

د ملاجليل د عمر اکثره افغانان په کورنيو جگړو کې ښکيل پاته شوي و او د بهرنيو چارو د مرستيال وزير په توگه ملا جليل هم له دغې ډلې استثنا نه و، هغه گوډ گوډ تلی او پر راسته پښه يې زيات زور کوی، کله چې هغه د سفير څنگ ته پر بازو لرونکي څوکۍ کيناست دوو شيانو ته يې زما پام شو يو يې توري (ريبوک) خپلی وي چې تر چوکۍ لاندي ښکاريدی او بل يې د مخ په جيب کې د گراني بيې (مونټ بلنک) قلم و چې بې له شکه دواړه يې د اکبر ډالی وې.

کله چې د بهرنیو چارو وزارت کوم کارکوونکی د بل هیواد له دیپلومات سره چې تر اوسه یې سره نه وي لیدلی او یا تصادفي سره پېښ شي خپل مجلس د یو بل د پیژندگلوې او د اړیکو نیولو په اړه پیلوی او وروسته د دواړه هیوادونو پر مشترکاتو خبري کوي، دلته د مجلس پیل میلام وکړ او د اسامه بن لادن د ور سپارلو په اړه یې د امریکا غوښتنه بیان کړه، جلیل وویل چې امریکا دي دوي ته د اسامه په اړه ثبوتونه وړاندي کړي که چیرې هغه مجرم و دوي به یې پخپله اسلامی محکمه کې محاکمه کړي، خو میلام ور زیاته کړه چې د طالبانو محکمې د نړیوال عدالت د محکمو په څیر د امریکا غوښتنې نشي پوره کولي، دوي په څو څو واره پر دغه موضوع راوگرځیدل که څه هم د ملا جلیل انگریزي ښه وه او یواځي په ځینو برخو کې یې د ژباړن مرستې ته اړتیا پیدا کیده خو بیا هم اکبر ټولې خبرې ترجمه کولې، په دا ډول رسمي مجلسونو کې زما ناسته غیر عادي وه خو سفیر میلام ویل چې ملا جلیل تر دیپلوماتیکو اړیکو اخوا هم څه لیوالتیا لري او دا زما لپاره کیدای شي ښه موقع وي چې گټه ځيني واخلم.

ملا جلیل د اکثره طالب مشرانو بر خلاف له مدرسو بهر پراخي زده کړي کړې وې او ما هڅه کوله چې دده د حقیقي غوښتنو په اړه په څه وپوهیږم، ما دده په سترگو کې د بې باکه چالاکی نښې لیدې، که څه هم هغه د اکبر په موجودیت کې د طالبانو د حکومت رسمي او تایید شوې غوښتنې بیانولې خو زه پوه شوم چې که له یو طالب سره معامله کیده نو هغه هم دا دی، د مجلس په منځ کې مو یوه وقفه واخیسته، ما اکبر او جلیل دواړه بهرنی دهلیز ته راوستل پر سگریټو عاشق اکبر دباندي ووت او چې څنگه په اکبرپسي دروازه وتړل شوه جلیل ماته مخ واړوه هغه خبر و چې زه د سي ای ای مامور یم، راته ویې ویل : مور باید سره په تماس کې و اوسو، د دروازې خواته یې اشاره وکړه او زیاته یې کړه : خو هغه باید خبر نشي، زه له ملا جلیل سره پر دې موافق وم چې اکبر د اعتبار وړ نه دی، مگر څنگه به سره وینو؟ جلیل وویل چې هغه د ملا سلام ضعیف سره اوسیري او د اکبر له مرستې پرته هغه نشي کولی له استوگنځي یوازي راووزي.

زه په دې هم پوهیدم چې هغه داسې خوندي د ارتباط وسیله نلري چې له کندهاره زما سره اړیکه ونیسي په افغانستان کې موبایل ټلیفون سیستم نه و، خو د گوتو په شمیر ټلیفوني لینه و چې هغه هم د پیننور او کویتې له لاري له نړۍ سره وصلیدل او د لوړو پوړو طالبانو د رسمي اړیکو لپاره ورڅخه کار اخیستل کیده او البته چې پاکستان به دغه ټولې اړیکې څارلې.

ما ورته وویل : که ستا سره ستلایت ټلیفون وي نو کولی شي چې له ماسره اړیکې ونیسي او بل څوک درباندي پوه نشي؟ هغه وویل هو! مگر د ټلیفون ساتل سخت دي ځکه که څوک زما سره ستلایت ووينې چې یواځي زه یې کاروم نو دا نورو ته شکونه پیدا کوي خو زه به یې نورو ته هم اجازه ورکړم چې له دې ټلیفونه کار واخلي مگر زه به ورباندي یواځي ستاسره خبري کوم.

زما په فکر دا بڼه نظر و خو اوس دا پوښتنه پاتي وه چې ستلایت ټلیفون څنگه په افغانستان کې تر ده پوري ور ورسوو، اکبر د دغه کار لپاره مناسب کس و خو جلیل اندیښنه درلوده چې اکبر به هیڅکله دا ټلیفون تر ده ورنه رسوي ځکه بیا د هغه منځگرتوب ته اړتیا نه پاتي کیده، او چې اکبر بیرته سالون ته را دننه کیده ما جلیل ته وویل : دا کار ماته پریرده زه په پوهیږم.

مانښام ناوخته چې دیپلوماتیکي خبرې پای ته ورسیدی او هغوي دواړه پر خپله مخ ولاړل زه په فکرونو کې ډوب شوم چې د ملاجلیل سره دغه غیر متوقع لیدنه به له ځان سره څه ولري؟ د هغه په خبرو کې زما لپاره ښکاره سخاوت نه ښکاریده خو دا هیله کیده چې د یو لوړ پوړي طالب په توگه هغه جذب شي او د هغه په واسطه د اسامه بن لادن په اړه د طالبانو پالیسي تر تاثیر لاندې راولو، یا هم کیدای شي ملاجلیل هڅه وکړي چې د حالاتو په اړه زما نظر وپروي یا هم کیدای شي دواړه نتیجې ولري، په هر

حال دا يو لنډه او زړه راښکونکې لوبه وه او ما غوښتل چې پيل يې کړم
ما له پخوا څخه د اسامه او افغان عربانو په اړه د طالبانو د پاليسي د
بدلون لپاره په غير مستقيم توگه سخت کار کړی و او د ملا جليل په
ذريعه ما کولی شوی په مستقيم ډول دغو هڅو ته دوام ورکړم، مخکې تر
دې ژمی ووزی لوبه بايد گرمه شي.

شپږم خپرکی

هغه جنگ چې ونه شو

۲۳ مارچ ۲۰۰۱

جولایي ۲۰۰۱

په غوټو بار او د جيت الوتکې له سفره سترې زه، پاولا او ډوگ د ويرجينيا
ایالت د روزلین سیمې ته له پاکستانه راورسیدو، مور په رخصتي راغلي و
او همدا شيبه مې ټليفون ته زنگ راغی، ما فکر وکړ چې ټليفون به زما
لپاره نه وي ځکه هيڅوک نه پوهیدل چې مور دلته يو.

د ټليفون له بله اړخه د يوې ښځې له اطمینانه ډک رغ راغی او ويې ويل :
ښاغلی گرینیر ! رییس، ښاغلی ټینټ غواړي سبا سهار اوه نیمې بجې تا په
خپل دفتر کې وگوري.

له ځان سره مې وویل : اوووو ولا فعاله دي .

سهار چې زه د رییس دفترته ورسیدم نو هلته یو شمیر نور کسان هم
راټول و پدغو کې د ټینټ د دفتر رییس جان موزیمن، مرستیال رییس جان
مک لاپلن، د تروریزم ضد څانگې CTC مشر کوپر بلک او سرپرست
عمومي مشاور جان ریزو و، جورج د خپل میز شاته ناست و او زما خواته
یې کتل تر څو ما د کنفرانس په لوي میز کې پیدا کړي کله چې هغه د
مجلس د مشر په توگه پر خپل ځای کیناست نو لویه پلنډه کاغذان یې مخ
ته کیښودل.

زه پوه شوم چې دا هغه گڼ راپورونه دي چې ما مرکزي دفترته رالیږلي
دي ځیني یې د تیر کال و، پدغو کې زما هغه نظریات او ارزونې لیکل
شوې وې چې څنگه کولی شو چې جنګ تر طالبانو ورسو، د دغو
راپورونو چې اوس د جورج ټینټ په لاس کې و مهم ټکي په نښه شوي او
تفسیر شوي و.

زما په پیغامونو کې هغه ممکنه لاري بیان شوې وې چې زموږ استخباراتو
مور ته ویلي و او په مارچ کې چې ما ولسمشر بوش ته توضیحات ورکړي
و له هغه راهیسې څلور میاشتې تیرې شوې وې او په دغو څلورو میاشتو
کې زموږ د کامیابۍ فرصتونه او امکانات څو چنده زیات شوي و د طالبانو
تر واک لاندې مهمې سیمې دې ته آماده وې چې نا ارامه شي ځکه د
طالبانو د سختو فرمانونو پر وړاندې د خلکو حوصله مخ پر خلاصیدو وه. د

ملا عمر له لوري د کوکنار پر کښت د بندیز لگولو د دوي سره مرسته ونه کړه بلکه زرگونه بزگران ددې فرمان پر خلاف و ځکه دوي يې د لوري گټې له حاصلاتو محرومول.

د اسامه بن لادن او افغان عربو د موجودیت په اړه د طالبانو خپل منځي اختلاف مخ پر زیاتیدو و ځکه دوي اوس په حکومت کې دننه د بل حکومت په توگه را څرگندیدل، دوي هغه څه کول چې زړه يې ورته ویل او هلته تلل چې خوښه يې وه، د هیڅ شي د اجازي په اړه يې خپل کوربانه نه خبرول، د القاعدې عرب مشرانو پر طالبانو باور نه درلود هغوي يې وروسته پاته بلل او شرم يې نه ځيني کوی، کله چې به اسامه غوښتل په هیواد کې کوم لور ته ولاړ شي نو ساتونکو به يې طالبان له مخکې نه خبرول، د سفرونو پر مهال به يې افغانان ليري ساتل او د امنیت په خاطر به يې درواغ ورته ویل.

که څه هم له طالبانو او د مسلکي عرب جنگیالو چې په (۵۵۵ عرب غونډ) کې جنگیدل د القاعدې مالي مرستې د پام وړ وې خو هیڅکله د عربانو قرباني او د دوي پیسې بې حساب نه وې، هغه عربان چې په لومړۍ کرښه کې جنگیدل ظالمان و او یواځي د اسامه بن لادن د مذهبي لارښوونې يې په پام کې نیولې، دا چې پیسې يې درلودې نو اقتصادي بدلونونه په خاص ډول د طالبانو په مرکز کندهار کې په دوي پوري تړلي بلل کیدل، اکثره مشران طالبان هسي په نوم په حکومت کې و په اصل کې واک ټول د بن لادن کسانو تر لاسه کړی و. حتی پخپله ملا عمر د دغه عرب سرمایه دار په اړه شکمن و ځکه هغه به له والیانو، قومندانانو او نورو لوړپوړو طالب چارواکو سره پخپل سر او خپله خوښه اړیکي جوړولې او هغوي ته به يې ډالۍ ورکولې په اخر کې ملا عمر په یو لیک کې له اسامه غوښتنه وکړه چې له طالبانو سره ټولې مالي مرستې باید د ده د دفتر له لاري وشي.

پخپله ملاعمر له اسامه سره ستونزه نه درلوده هغه د سعودي له لوري د نړيوال جهاد د مفکورې پلوی و د ملاعمر رسمي موقف « امرالمومنين » و او دده لپاره دا لقب يوازي د عزت پخاطر نه و، اسامه که څه هم له ملا عمر سره ښې اړيکي درلودې خو بيا يې هم خپل افغان خواخوږي په ښه ډول نازول او ځان يې هغوي ته يو نړيوال شخصيت معرفي کړی و. د ملا عمر نژدې همکارانو خپلې اندېښنې پټې ساتلې خو په افغاني ټولنه کې دا ډول خبري تر ډيره پټي نه پاته کيږي ډيرو طالبانو غوښتل چې عربان له افغانستانه ولاړ شي، زموږ جاسوسانو ويل چې ملاخترمحمد عثماني چې لنډ نوم يې ملا عثماني، په جنوبي زون کې د طالبانو نظامي قومندان او له ملا عمر را وروسته د طالبانو په منځ کې دوهم ځواکمن کس و د اسامه بن لادن له شتون سره مخالف و او پدې اړه يې خپل ښه پورته کړی و.

زما نظر داو چې که د پيسو په مرسته دغه ازاد خياله کسان راپورته کړو او له دې سره د پښتنو په يو شمير مهمو سيمو کې هغه ځايي مشران چې زموږ ورسره اړيکي وي هم په نا اراميو لاس پوري کړي او موږ وکولی شو چې دغه وسله وال بغاوت ته د افغان عربانو پر وړاندي د کرکې سره تړاو ورکړو نو د طالبانو د مشرتابه پام به مو په ښه ډول دې موضوع ته را اړولی وي، کيدای شي هغوی به د ميلمه پالنې لپاره دومره ستره بيه ورنکړي، زه پدې باور نه وم چې زما قبایلي بغاوت کوونکي به طالبانو په ماتولو او له منځه وړلو بريالی شي لويه هيله مې دا وه چې په پدغه جگړو او بغاوت سره به د ملاعمر په نژدې کسانو کې د عربانو د موجوديت پر وړاندي مخالفتونه زيات شي او نور به يې ونه زغمي، دا بدلون به بالاخره ملاعمر هم قانع کړي چې په کومه بهانه ځان له اسامه بن لادن او نورو جنجالي ميلمنو څخه خلاص او خپلې اړيکي ورسره پای ته ورسوي.

طالبانو او په خاص ډول ملا جليل مور ته دا څرگنده کړې وه چې د دوي مهمې غوښتنې څه دي، دوي ددې زيات ليواله و چې د يو قانوني حکومت

په توگه په رسمیت وپیژندل شي دوي غوښتل په ملگرو ملتونو کې د افغانستان خالي څوکۍ دوي وسپارل شي.

د طالبانو په رهبري کې يو شمير لوړو پورو چارواکو غوښتل چې نړيوال بنديزونه له افغانستانه ليري شي افغانستان ته سوله راشي او د سوداگرۍ او کار و بار د پرمختگ زمينه برابر شي.

زما په فکر که مور په سم وخت له خپلو فشارونو او هڅونو کار واخلو نو کيدای شي حالات داسي شي چې د طالبانو رهبري شورا ملا عمر وهڅوي يا يې مجبور کړي چې له اسامه سره خپلې اړيکي ختمې کړي هغه او د القاعدې نور کسان مجبوره کړي چې له خپلو مرکزونو ووزي ځکه دغه مرکزونه يې د امريکا لپاره هدف و. خو دا ټول تر اوسه فقط نظريه وه.

د ۲۰۰۱ په پسرلي کې د ولسمشر سره د مارچ د مياشتې له مجلس وروسته ما خپله دغه نظريه سفير ميلام ته وړاندي کړم، مور موافقه وکړه چې که زه د طالبانو پر خلاف په اقدام لاس پوري کوم نو دی به هم راسره وي، دې به زما د هغو ليکونو او راپورونو سره د تاييد سر خوځوي چې زه يې د دغه کار لپاره سي اي اي ته استوم او دا به تاييدوي چې زما غوښتنې او کړنې ددې سبب کيږي چې طالبان ممکن د اسامه بن لادن سپارلو او يا شپړلو ته مخ کړي.

خو د سفير هڅو کومه څرگنده پايله نه درلوده په بهرنيو چارو وزارت کې هېچا دا موضوع جدي ونه نيوله او مور يې ژر په علت هم پوه شو، د بهرنيو چارو وزارت يو کار کوونکي راته وويل: گوره! په بهرنيو چارو وزارت کې خپلو تجربو ماته ښودلې په سياسي لوبو کې ډيره دلچسپي هم د نا اميدي سبب گرزي. د طالبانو په اړه هر څه حتی د نرمۍ ښودلو ته

هم د سياسي ماتې په سترگه کتل کيدل، طالبانو له امریکا سره سختې ستونزې درلودې پر بنځو باندي د دوي ظالمانو بندويزونو هغه ځانگړي څه ول چې امریکايي ملگري يې تري اخیستل، ماویس لينو چې د يو مشهور تلویزيوني بحث د چلوونکي ميرمن و له داسي يو يوې مېرمني سره د ستيچ پر سر را ښکاره شوې چې چادري يې اغوستي وه دوي غوښتل په دې ډول د ليدونکو پام په افغانستان کې د مذهبي واکمنو له لوري روانو بې عدالتيو ته را اوږوي ، چادري په افغانستان کې د طالبانو له لوري پر ميرمنو لازمي شوې وه.

په امریکا کې له دغه ډول حرکتونو او لاملونو سره يې د همېرغۍ پرېښودل سخت و خو مور اوس له طالبانو سره په يو داسي حالت کې پاته و چې نور مو د اسامه په اړه (هو) نه شو اوريدلی، په امریکايي تلویزيونو کې د چادري په اړه نمايشونو او خبرو په افغان کليو کې خاص اثر هم نه درلود.

ما دا ټولې خبرې د سي ای اي ريبس ته دهغه په دفتر کې وکړې وروسته هغه خپلې پوښتنې پيل کړې او زما له ځوابونو يې له ځان سره يادښتونه اخیستل، د مارچ مياشتي راهيسې په واشنگټن کې هم ډير بدلون راغلی و هغه وخت د طالبانو پر وړاندي د کوم پټ کار تر سره کول په اجنډا کې نه و شامل، خو اوس دغه کار د کاري اجنډاو مهمه برخه جوړوله د نړۍ له بيلابيلو برخو د تخنيکي وسايلو او جاسوسانو راپورونو ريبس جورج ټينټ او د سي ای اي اداره په قانع کړي و چې د القاعدې له لوري يو لوي برید يقيني او ډير ژر ترسره کيدونکی دی، ټينټ له کندوليزا رايس او کوپر بلک سره په خپلو پر له پسې ناستو کې هغوي ته قناعت ورکړی و چې بايد امریکا په برید کې لومړۍ شي خو تر پایه دا خبره نه وه فيصله شوې چې امریکا بايد څنگه برید وکړي.

هغه جنگ چې ونه شو

۲۳ مارچ ۲۰۰۱

بې کړکيو کنفرانس خونه په تياره کې ډوبه وه يواځې يو سوتره د لرگي ميز د کوټې په منځ کې واضح ښکارېده، زه چې څنگه د ديوال څنگ ته خپل ځای ته ورسيدم نو يو ناڅاپي رڼا مې تر سترگو شوه ما فيصله وکړه چې د لومړي ځل لپاره د خپل د فصاحت او بلاغت ټول هنر کاروم، هيڅ مې ونه ويل او ددې پر ځای په کراره د خپلو مخاطبينو په پيژندنه بوخت شوم، د ميز په سر کې نوي ټاکل شوی ولسمشر جورج ډبليو بوش ناست و، دواړو څنگو ته يې د سپينې ماهي کارکوونکي ناست و ښي اړخ ته يې د ملي امنيت مشاوره کندوليزا راييس او د دفتر رييس انډريو کارډ، چې لور ته د ملي امنيت د سلا کارې مرستيال سټيپن هيډلي او د مرستيال ولسمشر د دفتر رييس ليويس سکوپر و د ولسمشر څخه ليري په ښي اړخ جورج ټينټ ناست و او ورسره په څنگ کې د سي اي اي نور جگپوري مامورين و چې ماته يې شا وه.

زما چوپتيا خپل لازم اغيز درلود، د مقابل لوري پر ميز ناست کسان ټول خپلو د يادښت کتابچو ته متوجه شول، له څو ثانيې انتظار وروسته ما پيل وکړ او ولسمشر ته مې وکتل: ښاغلی ولسمشر په اسلام اباد کې ستاسي د څانگې د مسوول په حيث ..... ما د (ستاسي) لفظ باندې ډير زور راوړ، او دغه لفظ دواړه جورج ټينټ او ولسمشر لږ حيران کړل، مخکې چې يې څيره څنډانه وه اوس ناڅاپه جدي شو، ولسمشر ما ته وکتل او جورج ټينټ هم د ډير وخت لپاره سترگې راپکې ښخې کړي، زه نه پوهيدم چې زما د خبرو طريقې خوند ورکړ که نه، هغه پدې کې هيڅ شک نه درلود چې

زه د اسلام اباد د خانگې مسوول يم خو ما يې پخپله خبره سره توجه د
ځان خواته راواړوله.

دا د سي اي اي له ودانۍ د ولسمشر لومړۍ ليدنه وه او راتگ يې داسي
مثال درلود لکه خپل کورته چې راغلی و ځکه د سي اي اي مرکزي ودانۍ
په دې وروستيو کې د اوسني ولسمشر د پلار، پخواني ولسمشر جورج
بوش په نوم شوې وه ځکه مخکې هغه هم د سي اي اي رييس تير شوی
و، دا له پيله بنکاره وه چې اوسنی ولسمشر د خپل پلار له وخته د سي
اي اي په اړه معلومات لري پام ورته کوي او په قدر يې پوهيږي، د کلنن
په وخت کې داسي نه و هغه به ډير لږ د استخباراتو له مشر سره ليدل. د
ولسمشر په ټينگار به جورج ټينټ هره ورځ هغه لنډ استخباراتي راپور
ورکوي که څه هم ټينټ د ډيموکرات گوند کس و خو داسي بنکاریده چې
دواړه به تر ډيره يو ځای کار سره وکړي. ټينټ د ولسمشر د دفتر له
رييس سره گرمې او نژدې اړيکي درلودې، زه د سي اي اي يو له دريو
مسوولينو څخه وم چې له بهره مو ولسمشر ته په لومړۍ ليدنه کې د
ځينو پيښو په اړه معلومات ورکول.

زما نوبت چې راغلی نو ما ولسمشر ته اشاره وکړه تر څو هغه پدې کړم
چې زه او زما تر لاس لاندي کسان چې څه کوو هغه د ولسمشر لپاره
کوو، ما ورته وويل: زما د مسووليت ساحه پاکستان او د طالبانو تر واک
لاندي ۹۰ سلنه افغانستان دي، زه د ۱۹۹۹ له ډسمبر راهيسې ډير تمرکز
پر افغانستان کوم.

زياته مې کړه: پخوا د سي اي اي د پام ټکی په القاعده شبکه کې اسامه
بن لادن و خو اوس ټوله القاعده ده ځکه دده پلويان چې له بيلابيلو سيمو
راغلي او مور يې د افغان عربو په نوم يادوو اوس پوره پياوړي شوي دوي
مور او زمور ملگرو ته په پر له پسې ډول خطرونه جوړوي، که چيري

اسامه په طبعي پيښه کې مړ هم شي خو له دوي د طالبانو ملاتړ د دوي د قوت او موجوديت سبب ګرځي.

ځکه نو اوس مور د خپلو قبایلي سرچینو له لاري د اسامه بن لادن د نیول کیدو په هیله د هغه د ورځني تعقيب تر څنګ د طالبانو څارلو ته پام زیات کړی او په تیرو اتلسو میاشتو کې د پام وړ لاسته راوړنې لرو، ما په تفصل سره د طالبانو د وزارتونو، رهبري او القاعدې د روزنيزو کمپونو په اړه معلومات ورکړل چې اوس مور پکې خپل کسان درلودل. ما همدارنګه د طالبانو د سیاست او پالیسو په اړه خپل توضیحات ورکړل، زما له خبرو په ځانګړې ډول کنډولیزلارایس خوښه ښکاریده ځکه پداسې حال کې چې یادښتونه یې اخیستل سړي یې هم د تایید په توګه خوځوی.

ما د خپلو قومي استخباراتي شبکو په اړه هم توضیحات ورکړل چې ټول هیواد یې تر پوښښ لاندې نیولی وه، دغه قومي جاسوسان اکثره یې هغه قومي مشران او سیمه ییز مخور و چې د طالبانو له واک ته رسیدو سره یې خپل ټولنیز قدرت او اعتبار له لاسه ورکړی و، مور دوي د (مشر جاسوس) په نوم یادول، او کولی یې شول چې په خوندي توګه استخباراتي معلومات تر مور پوري را ورسوي، د اړیکو لپاره یې په عادي ډول خوندي ستلايټ ټلیفونونه کارول، دوي په سیمه کې د معلوماتو پراخې سرچینې پیدا کړې وې اکثره دغه سرچینې په کورني یا قومي لحاظ په دوي پوري تړلې وې، د دغو جاسوسانو د معلوماتو په ترڅ کې مور په سیاسي، نظامي او ټولنيزو پرمختیاو او بدلونونو خبریدو، د هغو موضوعاتو چې مور به بل ځای کار ځيني اخیست د رد یا تایید لپاره به مو افغانستان کې له خپلو نورو همکارانو هم کار اخیست، ځینی وخت به لیکلی یا ثبت شوی معلومات هم رالیرل کیدل، مشر جاسوس به هغه منظم کړی و او بیا به یې د اوبښ پر شا تړل تر څو په خوندي توګه زما تر دفتره را ورسیري، ولسمشر ته زما د توضیحاتو د ورکولو لس دقیقې وخت ختم شو او پدغه وخت کې ما هڅه وکړه چې ټول هغه څه تر ده

پوري ورسوم او هغه يې له ځان سره ياداشت کړی چې د راتلونکو اقداماتو پر مهال يې ورته اړتيا وي.

تر ټولو مهم ټکی چې ما په خپلو خبرو کې په تفصیلي توګه بايد یاد کړی وای خو یاد مي نکړ هغه له ډیره وخته زما کاری تمرکز و چې پر اسامه بن لادن می کړی و ما د تیر حکومت پر مهال هم یو نوبت کړی و او په له پر پسې ډول می له حکومت څخه د اسامه پر وړاندې د عملیاتو غوښتنه کوله، زما د غوښتنو په مقابل کې د ولسمشر بیل کلنټن په امضا زموږ ځانګې ته ددې صلاحیت ورکړل شوي و چې اسامه وڅارو مګر پدې لیک کې ددې اجازه نه وه چې هغه ووژنو، سي ای ای ته زما له راتګ راهیسي زموږ اداره د حکومت له لوري څارل کیده تر څو ۱۲۳۳۳ فرمان له نظره ونه غورځوي، دغه فرمان چې د ولسمشر ریګن له لوري امضا شوی و پکې سي ای ای له هر ډول وژنې څخه منعه شوې وه، زموږ افغان همکارانو کولی شول د اسامه بن لادن د نیولو هڅه وکړي او که چیري اسامه او د هغه وسله وال ملګري مقاومت وکړی له ځانه دفاع هم وکړي، که چیري د مقاومت په ترڅ کې هغه ووژل شي کومه خبره نه ده خو له دې ها خوا مور او زموږ کارکوونکو ته ددې اجازه نه وه چې په بل ډول د اسامه بن لادن د وژنې اقدام وکړو.

ولسمشر ته زما تر معلوماتو ورکولو څو میاشتي وړاندې هغه ډله چې موږ د اسامه د څارنې لپاره ګمارلې وه مور ته د یو وړاندیز سره راغلل، دوي اوس د اسامه د تګ راتګ له لاری سره بلد و که څه هم دوي په یقیني ډول نشو ویلی چې پر کوم وخت هغه له کوم ځایه چیرته ځي خو دوي ته هغه ټول پلګوټي معلوم و چې د اسامه د تګ راتګ د لاري پر سر و او اسامه به خامخا پرې تیریده، د دوي وړاندیز دا و چې یو یا څو له دغو پلونو له زیاته اندازه چاودیدونکو توکو ډک کړي او هغه مهال چاودنه ورکړي چې د اسامه د موټر له هغه ځایه تیریري، خو مور ورته وویل چې پام داسي ونه

کړي او که يې بيا د داسي کار په اړه فکر هم کړي و نو زموږ له لوري ټولې مرستې به ورباندې بندي شي.

موږ يواځي هغه وخت خپلو قبایلي ملگرو ته د اسامه د وژلو اجازه ورکړې وه چې کله هغه د نيول کيدو پر مهال مقاومت وکړي چې حتمي به يې کوی مگر ښکاره وه چې هغوي داسي نشو کولی، کيدای شي يو لویدیځوال کار پوه ته دا عجه وبریښي چې نو ولي دوي داسي نه شو کولی؟ تاسي فکر وکړي چې افغان مشرانو ته به دا خبره څومره معقوله وه، په چاودنه کې د اسامه د وژل کيدو وروسته زموږ افغان ملگرو کولی شو چې په اسانه او د ډير واړه خطر په منلو ځان له سيمي وباسي او په پيښه کې د لاس لرلو ثبوت يې پاته نشي، خو په مخامخ جگړه کې له يوه لوري د دوي د تلفاتو امکان و او له بل لوري په پيښه کې د دوي د قوم د لاس لرلو موضوع په هيڅ ډول پټه نه پاتي کيده او پدې ډول به د افغان طالبانو او عرب جنگياليو د انتقام شپيلی د دوي د کورنۍ د غړو او ملگرو سر ته سيخه وه، زموږ سيمه ييزو همکارانو زموږ د مرستو د له لاسه ورکولو له وپری دا خبره موږ ته مخامخ نه کوله خو هغه کسان چې د اسامه څارنه يې کوله هيڅ کله د امريکا د قانون د مراعت په خاطر دې ته حاضر نه و چې د اسامه د نيونې لپاره په هغه پسې مخامخ لاړ شي او که هغه بيا دفاع وکړي نو دوي ورسره جگړه وکړي، موږ اوس بله لاره نه درلوده يواځي پر معلومه لاره مو خپلې هڅې کولې زما هيله وه چې نتيجه به ورکړي خو پر دې هيله مې باور ورځ تر بلې کميده.

تقریباً هره ورځ به زموږ افغان جاسوسانو موږ ته معلومات راکول چې نن اسامه او د هغه بدرگه کوونکي ملگري په کوم ښار دي او په کوم ښار کې شپه تیروي خو تجربو ښودلې وه چې دغه همکاران داسي معلومات نشي وړاندې کولی چې پکې زيات دقيق وي، يواځي د هغه ښار معلوماتو بسنه نه کوله چې اسامه به پکې شپه تیروله بلکه د هغه کور او حتی هغه کوټې په اړه معلومات لازم و چې اسامه پکې ویده کيده، که داسي معلومات تر

لاسه شوي وای نو بیا سي ای ای د امریکا حکومت ته خپل مخکینی وړاندیز چې د کروز توغندیو برید و وریاداوه.

د اسامه بن لادن پر وړاندي دقیق برید چې مور لا هم ورباندي کار کوي بریالی نه ښکاریده ځکه نو پکار نه وه چې د ولسمشر وخت پرې ونیسم، د درواغو وعدې ورکړم او یا بې ځایه بهانې وړاندي کړم او دا موضوع ځکه هم په ډیر بحث نه ارزیده چې دا ستونزه له مخکینی حکومت نه نوی ولسمشر ته پاته وه، او دا هم باید زیاته کړو چې یواځي د اسامه بن لادن په جنت ته تللو سره له القاعدې سره زموږ اورد مهاله ستونزه نه هوریم ځکه نو ما دخبرو پتړه کړې پر ورو موضوعو پکار لوبحت وکړ.

ولسمشر او د ملي امنیت ټیم ته مور د خپلو استخباراتي فعالیتونو د ډیرښت په اړه معلومات ورکړل او دا مو هم ورته وویل چې طالبان مو تر نظر لاندې ساتلي خو یو بل مهم ټکی هم و چې د اوس لپاره ما نه غوښتل له ولسمشر سره یې شریک کړم، ما او زما څانگې پر دې کار کوی چې د افغانستان په جنوب کې د طالبانو پر ضد جگړه پیل کړو، دا معلومه وه چې د ولسمشر بې اجازي مور جگړه نشوه پیل کولی خو له تیر یو نیم کال راهیسې مور د دغه پروگرام ځیني برخې بشپړې کړې وې او ځیني مهمې برخې لا پاته وې چې په راتلونکو شپږو میاشتو کې به مو ورباندي کار کوي.

مور د باوري منځگړو په وسیله هغه پښتانه قومندانان چې د شوروي ضد جگړه کې فعال رول درلود رابلل له دغو قومندانانو تقریباً یوه یې هم د طالبانو په راتلو سره خپل پخوانی حیثیت نه درلود، سره له دې چې ځیني یې د طالبانو تر بیرغ لاندې له شمالي ټلوالې سره په کورنۍ جگړه بوخت و خو بیا هم دوي هیڅکله د خپلو مذهبي مشرانو لپاره د باور وړ نه

و، اکثره یې د طالبانو له لوري بې وسلې شوي او له پامه غورځول شوي و ځینو په خپلو کلیو کې سخت ژوند تیروي او ځینی نور بیا له هیواده وتلو ته مجبوره شوي و او له پولې پوري غاړه پاکستان کې اوسیدل.

ځینو دغو قومندانانو له مور سره لیدنه رد کړه او ځینو چې تازه یې طالبانو سره ملگرتیا پیل کړې وه پدې شرط خبرو ته آماده شول چې منځگړي باید د باور وړ وي ځکه کیدای شي طالبان د دوي په بدنیتي پوه شي چې بیا به له سختې سزا سره مخ شي، په پاکستان کې میشت جگړه مار قومندان جلال الدین حقانی چې د طالبانو په حکومت کې د قبایلو د وزیر و له راڅخه د اتیا زره ډالرو معادل پیسې یواځي ددې لپاره وغوښتې زموږ لپاره به د لیدنو زمینه برابروي (خو دده دا غوښتنه ونه منل شوه) گڼو نورو بیا غوښتل چې له لسو کلونو وروسته بیرته له سي ای ای سره اړیکي جوړي کړي که څه هم ځینې یې پدې خاطر غوسه و چې ولي امریکا هیر کړي و مگر بیا هم زموږ د امید سترگې همدغو کسانو ته وې.

ځینی دغه قومندان په لنډ مهال کې د ډیرو ښو استخباراتي سرچینو په توگه ثابت شول له دوي سره زموږ د اړیکو عمده هدف داوه هر څونه ژر چې کیدای شي د طالبانو پر ضد وسله وال بغاوت وشي ما ځکه ولسمشر ته دا خبرې نه شوې کولي چې بیا هغه گومان کوی چې زه له خپلې کاري لایحې پښې اړوم او د امریکا د پالیسې د بدلون هڅه کوم او دا په هیڅ صورت د سي ای ای مسوولیت او صلاحیت نه دی چې پالیسی ته تغیر ورکړي، بیا به هم زموږ پلان د سي ای ای له لوري له ولسمشر سره شریکیده خو نه پدغه ورځ او نه هم زما له لوري، زه پوهیدم چې که موږ د دغه پروگرام لپاره لازم ترتیبات ونیسو او پکې د بریاوو ژمنې وکړو نو ولسمشر به یې بالاخره راسره ومني، د اوس لپاره زما هڅه داوه چې یواځي د سي ای ای په دننه کې د خپلې دغې نظریې لپاره ملاتړي پیداکړم او هیله مې وه چې یوه ورځ یې د پیل لپاره ولسمشر هم امر راکړي.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**